

RAPPORT

KORONAKRISENS VIRKNINGER PÅ KULTURSEKTOREN: RESULTATER FRA EN SPØRREUNDERSØKELSE

MENON-PUBLIKASJON NR. 69/2020

Av Nina Bruvik Westberg, Anne-Britt Gran, Maria Køber Guldvik, Ole Magnus Stokke og Leo Grünfeld

Forord

På oppdrag fra Kulturrådet har Menon Economics, i samarbeid med BI Centre for Creative Industries (BI:CCI) gjennomført spørreundersøkelser til aktører i kultursektoren. Hensikten med undersøkelsene har vært å kartlegge konsekvensene av koronakrisen så langt og forventninger til inntekt/omsetning i 2020. Spørreundersøkelsene er en del av et større oppdrag som skal se på konsekvensene av koronakrisen på kultursektoren i 2020.

Prosjektet er ledet av Leo Grünfeld (Menon), med Nina Bruvik Westberg (Menon) som operativ prosjektleder og Maria Køber Guldvik og Ole Magnus Stokke som prosjektmedarbeidere (begge Menon). Anne-Britt Gran har vært teamleder hos BI:CCI.

Vi takker Kulturrådet for et spennende oppdrag så langt, og for god oppfølging og interessante samtaler med Renate Enemark Bergersen, Monica Larsson, Erica Berthelsen, Bård Bie-Larsen og Espen Hernes.

Oslo, juni 2020

Leo Grünfeld

Prosjektansvarlig
Menon Economics

Nina Bruvik Westberg

Operativ prosjektleder
Menon Economics

Anne-Britt Gran

Prosjektansvarlig
BI Centre for Creative Industries

Innhold

INNHold	2
SAMMENDRAG	3
1. INTRODUKSJON	5
1.1 Kultursektoren møter koronakrisen	5
1.2 Kartlegging basert på spørreundersøkelser	6
1.3 Hvem omfattes av de ulike kunst- og kulturfeltene i rapporten?	8
1.4 Leseveiledning	9
2. INNTEKTS- OG OMSETNINGSTAP OG NYE MULIGHETER	10
2.1 Inntekts- og omsetningstap som følge av avlysninger osv.	10
2.2 Nye inntektsmuligheter	17
3. KOMPENSERENDE TILTAK	21
3.1 Aktørenes måter å kompensere for bortfall i inntekt og omsetning	21
3.2 Bruk av offentlige tiltak	25
3.3 Behov for nye tiltak	29
4. FRAMTIDSUTSIKTER	30
4.1 Forventninger til inntekt/omsetning i 2020 gitt videreføring av tiltak per 7. mai	30
4.2 Aktørenes vurdering av bransjebytte	32
REFERANSER	33
VEDLEGG A. MOTTAKERE AV INDIVIDUNDERSØKELSEN	34
VEDLEGG B. MOTTAKERE AV ORGANISASJONS-/BEDRIFTSUNDERSØKELSEN	35
VEDLEGG C. MOTTAKERE AV MIR-UNDERSØKELSEN	36
VEDLEGG D. KARAKTERISTIKKER VED INDIVIDRESPONDENTER	37
VEDLEGG E. KARAKTERISTIKKER VED ORGANISASJONER/BEDRIFTER	39
VEDLEGG F. INNTEKT OG OMSETNING I 2019	42
VEDLEGG G. INNTEKTSTAP	43
VEDLEGG H. INDIVIDERS BRUK AV OFFENTLIGE TILTAK	44
VEDLEGG I. BEDRIFTER/ORGANISASJONERS BRUK AV OFFENTLIGE TILTAK	51

Sammendrag

Menon Economics og BI: Centre for Creative industries (BI:CCI) har på oppdrag fra Kulturrådet gjennomført to spørreundersøkelser til individer og bedrifter/organisasjoner innen kunst- og kulturfeltene litteratur, kunst, scenekunst og museum og kulturarv. I tillegg presenterer vi sammenlignbare tall fra BI:CCIs undersøkelse, gjennomført på oppdrag fra Musikkindustriens næringsråd (MIR) og Kulturrådet. Til sammen har over 3 000 individer og nærmere 1000 bedrifter og organisasjoner besvart spørreundersøkelsene, og det er dermed trolig den mest omfattende undersøkelsen i sektoren i nyere tid. Kartleggingen er del av et større prosjekt som skal se på virkningene av koronakrisen på kultursektoren. Med utgangspunkt i denne kartleggingen vil vi kunne vurdere hvor sterkt kultursektoren og de ulike bransjene er rammet av koronakrisen.

Innskrenkende tiltak i Norge som følge av Covid-19

Den 12. mars ble det innført omfattende nasjonale tiltak for å stoppe smittespredningen av koronaviruset. Flere av tiltakene er generelle, mens enkelte tiltak er rettet spesifikt mot kultursektoren. Regjeringen besluttet et forbud mot kultur- og idretts- og andre arrangementer med mer enn 500 deltakere ut mars, som deretter gradvis ble forlenget til dagens forbud frem til 31. august. Frem til 15. juni 2020 er det også forbud mot arrangementer på mellom 51-499 personer, og som deretter gradvis skal løses opp avhengig av smittesituasjonen (Folkehelseinstituttet, 2020), mens det frem til 6. mai var et forbud mot arrangementer med inntil 50 personer. En rekke offentlige visningsarenaer, deriblant teatre, museer, konserthus og kulturhus, har valgt å holde stengt, selv om de formelt sett gradvis har kunnet åpne dersom de overholder kriteriene over. Kultursektoren påvirkes også av forbud mot reiser inn og ut av Norge for folk som ikke har oppholdstillatelse eller har en kritisk grunn for opphold i Norge, mens utenlandsreiser som ikke er strengt nødvendig frarådes frem til 20. august. Dette rammer særlig norske festivaler, arrangører og turnerende musikere og kunstnere. Det er også karantene på 10 dager for alle som reiser inn til Norge fra utlandet, noe som potensielt også begrenser utreise i første omgang.

Flesteparten av aktørene har opplevd inntektstap siden 12. mars

Kultursektoren har blitt kraftig påvirket av de innskrenkende tiltakene som regjeringen og helsemyndighetene har innført for å begrense koronasmitten. Henholdsvis 76 og 78 prosent av individene og organisasjonene/bedriftene som har besvart spørreundersøkelsene våre har opplevd et inntektstap siden 12. mars. Koronakrisen har også medført nye digitale løsninger for inntjening, men disse mulighetene virker i liten grad å ha kompensert for inntektstapet til aktørene.

Begrenset bruk av kompenserende tiltak fra det offentlige

Rundt 80 prosent av individene innen kunst- og kulturfeltene som har besvart spørreundersøkelsen vår har kompensert for inntektstapet, og da i hovedsak ved å bruke oppsparte midler. Regjeringen har iverksatt en rekke kompenserende tiltak, hvorav noen er spesielt rettet mot kultursektoren, men de fleste er generiske og retter seg mot alle, uavhengig av næring. De kompenserende tiltakene som er iverksatt virker i liten grad å være brukt av individene, til tross for at tiltakene er kjent og i stor grad relevante. Det samme mønsteret er gjeldende for bedriftene/organisasjonene. Med unntak av ordningen om å beholde tilskudd fra Kulturrådet (37 prosent oppgir å benytte denne ordningen) er tiltakene også i svært begrenset grad benyttet av bedriftene/organisasjonene.

Aktørene anslår i snitt et inntektstap på 45 prosent for 2020 gitt vedvarende forbud

Ifølge individenes egne anslag vil en videreføring av dagens forbud (per 9. juni 2020) mot kulturarrangementer med mer enn 50 personer, i snitt medføre et inntektstap på rundt 45 prosent av forventede inntekter fra kunst-

og kulturfeltene i 2020. Skuespillere, dramatikere, sceneinstruktører osv., anslår høyest¹ gjennomsnittlig inntektstap, på 58 prosent, mens forfattere o.l. anslår i snitt et tap på 30 prosent. Det er også innen scenekunst at en høyest andel individer (23 prosent) vurderer å bytte bransje. Også her er forventningen ved et slikt scenario et inntektstap på 45 prosent av forventede inntekter. Samtidig vet vi at forbudet mot arrangementer på mellom 51-200 personer trolig vil bli opphevet 15. juni, noe som vil dermed delvis motvirke det anslåtte samlede inntektstapet for 2020. Blant bedrifter/organisasjoner ser vi et lignende bilde.

¹ Vi har ikke anslag på dette for musikkbransjen, siden spørreundersøkelsen for MIR og Kulturrådet ble sendt ut før det ble åpnet for arrangementer med inntil 50 personer.

1. Introduksjon

I denne rapporten presenteres en kartlegging av kultursektoren og de ulike aktørenes egen vurdering av inntektsbortfall som følge av koronakrisen. Rapporten er skrevet på oppdrag for Kulturrådet. Målsettingen er å få et tydeligere bilde av hvordan kultursektoren og de ulike bransjene er påvirket, samt hvilke forventninger de ulike aktørene har til fremtidig inntekt gitt en videreføring av korona-tiltakene.

1.1 Kultursektoren møter koronakrisen

Kultursektoren er preget av lange historiske tradisjoner og handlingsmønstre som avspeiler disse. Det som skiller denne sektoren fra andre samfunnssektorer er ikke minst en bestemt forestilling om frihet; kunstnerisk frihet, kunstnernes autonomi, og det tilhørende armlengdes-prinsippet som offentlige eiere og det offentlige virkemiddelapparatet forventes å praktisere (kort sagt; ikke bestemme over kunstens form og innhold). Dette romantiske trekket - i epokal forstand - påvirker også hvordan sektoren forholder seg til økonomi. Økonomisk inntjening betraktes primært som sekundært det skapende arbeidet. Økonomisk inntjening og økt lønnsomhet er ikke overordnede mål i denne sektoren. Det betyr ikke at man er imot å tjene mye penger, men det som skapes bør ikke være markedsstyrt (kommersielt). Det er dog store forskjeller mellom kulturformene i sektoren, mellom visuell kunst, teater, litteratur og musikk, der spesielt sistnevnte har en stor kommersiell del. Disse forskjellene avspeiles også i våre funn i denne rapporten om koronakrisen.

Overordnet sett kan man si at jo høyere den kunstneriske friheten holdes, og praktiseres som nyskaping og eksperimenter (som visuell kunst, litteratur, nyskapende teater og klassisk samtidsmusikk mm), desto større sannsynlighet for at aktørene trenger offentlig støtte. I økonomisk terminologi snakker man her om markedssvikt; det finnes ikke et stort nok marked som er villig til å betale for disse «tilbudene». Det er i dag ikke minst Kulturrådets oppgave å kompensere for denne markedssvikten i samtidskunsten. Det gjøres for å opprettholde et mangfold av kunstneriske uttrykksformer i samfunnet, hvilket igjen betraktes som et samfunnsgode. Likeså støtter Kulturdepartementet de store institusjonene for å opprettholde tradisjonelle kulturformer, den nasjonale kulturarven og et kulturtilbud til hele folket.

I tillegg til markedssvikten, finnes det betydelige forskjeller når det kommer til inntekspotensialet mellom såkalte skapende og utøvende kunstnere (dette skillet er gjenstand for diskusjon, men det er hensiktsmessig for å forklare noen bestemte økonomiske forskjeller her), der billedkunstnere, komponister og forfattere er typisk skapende kunstnere som produserer verk i eksemplarform, mens musikere og skuespillere er utøvende, dvs de opptre med både andres og egne verk i en rekke ulike distribusjonskanaler; på fysiske scener, i TV og radio, på festivaler og private arrangementer mm. Dette reflekteres i inntektskildene til de ulike kunstnergruppene, der billedkunstnere alltid tjener minst, fulgt av forfatterne, mens skuespillere og musikere tjener betydelig mer. Slik er det også i denne undersøkelsen. Gjennomsnittlig årsinntekt påvirker selvsagt også hvor mye det er sannsynlig å tape på koronakrisen, jo lavere inntekt i 2019 desto lavere inntektstap i 2020. Tapene etter 12. mars følger dette inntektsmønsteret med unntak av at billedkunst og litteratur har byttet plass. Dette kan forklares med at visning av billedkunst i større grad enn bokhandlere måtte stenge på grunn av koronarestriksjonene.

Det bringer oss til hvordan koronapandemien treffer de ulike kulturbransjene forskjellig. Nedstengningen av offentlige arenaer den 12. mars påvirket musikkbransjen og scenekunst direkte; de ble stengt på dagen. Likeså ble museene og de fleste visningssteder for visuell kunst. Skuespillerne og musikerne kunne ikke lenger opptre (de ble bokstavelig fratatt sin utøvende virksomhet), mens forfattere, komponister og billedkunstnere i prinsippet kunne fortsette å skape kunst, selv om salget ble redusert på grunn av stengte distribusjonsledd. Mange musikere og skuespiller mistet oppdrag og inntekt over natten til 13. mars for både våren og sommeren

2020 (avlysninger av kommende konserter og forestillinger), mens for de andre kunstnergruppene kom inntektstapet utover våren og forsommeren. I tillegg er sesongvariasjonene store mellom kulturbransjene, der spesielt musikkbransjen og museumssektoren er mer sommeravhengig enn de andre.

Et annet viktig kjennetegn ved økonomien i denne sektoren er den såkalte «blandingsøkonomien». Det gjelder både blandingen av offentlige og private inntektskilder, og blandingen av mange arbeidsforhold og mange roller innad i en kulturbransje. Veldig mange kunstnere, her forstått i bred forstand, gjør veldig mange forskjellige ting for å livnære seg. Det er en slags lappeteppe-økonomi. Det er spesielt utbredt i de utøvende virksomhetene at kunstnerne både kan være fast ansatt i en institusjon/bedrift og i tillegg ha et enkeltpersonforetak som tilbyr mange forskjellige tjenester. For mange er de kunstnerrelaterte inntektene heller ikke nok til å leve av, og mange har derfor en jobb utenfor kultursektoren ved siden av.

Dette er vilkårene for kultursektoren når koronakrisen traff den, og i lesingen av denne rapporten må både kultursektorens kjennetegn, og de betydelige forskjellene mellom kunst- og kulturfeltene, tas i betraktning.

1.2 Kartlegging basert på spørreundersøkelser

Vi har i denne rapporten definert kultursektoren med utgangspunkt i Kulturrådets eget nedslagsfelt. Kulturrådets tilskuddsordninger og virkefelt er i all hovedsak rettet mot *musikk, litteratur, scenekunst og visuell kunst*, samt mot *museum og kulturarv* i Museumsseksjonen. Det er viktig å presisere at denne kartleggingen dermed ikke omfatter hele kultursektoren.

Status i kultursektoren er kartlagt ved hjelp av spørreundersøkelser til aktører innen kunst- og kulturfeltene *litteratur, scenekunst og visuell kunst*, samt *museum og kulturarv*. Undersøkelsen er satt opp i sammenheng med MIR-undersøkelsen, som dekker feltet *musikk*.

Litteratur, scenekunst, visuell kunst og museum og kulturarv

Kultursektoren består av et bredt spekter av aktører. Som vi så i rapporten «Kultursektorens økonomi i Norge 2018» (Grünfeld, et al., 2020) kan disse grovt sett deles inn etter selvstendig næringsdrivende/frilansere, som opererer gjennom enkeltmannsforetak, og større aktører, som organisasjoner/bedrifter organisert som AS, stiftelser, osv. Vi har kartlagt status i kultursektoren fra begge disse ståstedene. I tillegg har vi kartlagt perspektivet til de ansatte i private og offentlige eide organisasjoner og bedrifter.

Vi har utformet to spørreundersøkelser, én til individer og én til organisasjoner/bedrifter. Spørreundersøkelsene er sendt ut gjennom medlemsorganisasjoner på feltet og til søkere i Kulturrådets kontaktregister for perioden 2018-2020. I samråd med Kulturrådet har vi identifisert medlemsorganisasjonene som omfattes av ovennevnte kunst- og kulturfelt. Medlemsorganisasjonene kan grovt deles inn etter hvorvidt medlemmene er individer (se Vedlegg A) eller organisasjoner/bedrifter (se Vedlegg B), og de har fått tilsendt spørreundersøkelse i tråd med dette. Det er ikke mulig å dele Kulturrådets kontaktregister opp etter hvorvidt søkeren søker på vegne av seg selv (ENK, frilans, osv.) eller på vegne av en organisasjon/bedrift. Respondentene har derfor i stedet valgt hvilken av de to spørreundersøkelsene personen ønsker å besvare. Til sammen er det dermed sendt ut fire unike spørreundersøkelser. Basert på kommunikasjonen med ulike respondenter ser vi det som lite sannsynlig at én person har besvart to av individundersøkelsene. Tilsvarende vurderer vi det for organisasjoner/bedrifter. Vi har derfor slått sammen svarene fra utsendelsen gjennom medlemsorganisasjonene og Kulturrådet. Heretter omtaler vi derfor spørreundersøkelsene som to spørreundersøkelser: **individundersøkelsen** og **organisasjons-/bedriftsundersøkelsen**.

Medlemsorganisasjonene sendte ut spørreundersøkelsene med oppfordring til sine medlemmer torsdag 7. mai 2020, eller litt senere. Samtlige har purret én til to ganger. Undersøkelsene ble stengt ned 15. mai. Respondenter i Kulturrådets kontaktregistre mottok undersøkelsen mandag 11. mai, deretter to purringer før undersøkelsen ble stengt ned 21. mai.

Spørreundersøkelsen til individer ble sendt ut til 12 506 individer fordelt på 20 organisasjoner. Undersøkelsen som gikk ut til Kulturrådets kontaktregistre ble levert til 6 648 søkere.²

Til sammen har 2 155 personer svart på individundersøkelsen. Sammenligner vi det opp mot antall medlemmer i organisasjonene som har mottatt undersøkelsen, tilsvarer det en svarprosent på 17 prosent.³ Samtidig vet vi at flere individer er medlem av flere medlemsorganisasjoner. Dette gjelder særlig innenfor det visuelle kunstfeltet hvor medlemmer kan ha fått undersøkelsen både gjennom mer spissede organisasjoner og gjennom paraplyorganisasjonen Norske Billedkunstnere.⁴ Enkelte mottakere av spørreundersøkelsen har også meddelt at de er pensjonister, og har vurdert det dithen at undersøkelsen ikke er ment å fange opp dem. Den reelle svarprosenten for de aktørene som har erfart et inntektsbortfall er dermed trolig noe høyere.

Til sammen har 578 aktører svart på organisasjons-/bedriftsundersøkelsen. Sammenligner vi det opp mot antall medlemmer i organisasjonene som har mottatt undersøkelsen, tilsvarer det en svarprosent på 72 prosent.⁵ Også her vil det kunne være noe overlapp i medlemsmassen, da medlemmer i for eksempel Spekter også kan være medlemmer i mer spesialiserte medlemsorganisasjoner, som Norsk Teater- og orkesterforening (NTO) og Museumsforbundet.

Musikk

Utsendelsen av undersøkelsen gikk til medlemmene i medlemsorganisasjonene til Musikkindustriens næringsråd (MIR), til Norsk musikkråd og til Kulturrådets database for søkere av musikkordningene (se Vedlegg C). Undersøkelsen var i felt fra 30. april til 11. mai 2020. Totalt fikk 3057 enkeltpersoner og 666 selskaper lenken via sine organisasjoner. Vi legger her til grunn at alle i Kulturrådets database også er medlem av en av MIRs medlemsorganisasjoner, slik at vi kun teller utsendelser til medlemmer i organisasjonene. 1549 frivillige lag og foreninger fikk også lenken via Norsk musikkråd, som ønsket å delta i prosjektet, men kun 19 av disse har besvart. Etter datarensing gjenstår totalt 1164 personer som har besvart hele spørreskjemaet.

Merk at i denne undersøkelsen kunne den samme personen svare både som enkeltindivid (ansatt, frilanser eller selvstendig næringsdrivende) og som selskap, fordi vi ønsket å undersøke hvor stor del av bransjen som spiller på flere slike strenger og hva som kjennetegner disse aktørene. 126 personer, 10,8 prosent av alle som har svart, har besvart undersøkelsen både på vegne av et selskap og som enkeltperson. Disse opptrer da som respondenter to ganger i våre analyser; det gir 897 respondenter som har besvart undersøkelsen som enkeltperson og 393 som har besvart den som selskap. Det betyr at det er færre mennesker (N=1164) enn såkalte «enkeltpersoner» (ansatte, frilansere og selvstendig næringsdrivende) og selskaper til sammen (N=1290), som har besvart MIR-

² Dubletter er fjernet, men det vil ofte være mange kontaktpersoner til samme prosjekt.

³ Antall medlemmer fordelt på antall organisasjoner er vist i Vedlegg A. Som nevnt antar vi her at samtlige individer som har besvart individundersøkelsen til Kulturrådets kontaktregister også er medlemmer av nevnte medlemsorganisasjoner.

⁴ Medlemmer i Norske Grafikere, Norske tekstilkunstnere, Norsk billedhoggerforening, Landsforeningen Norske Malere, Unge kunstneres forbund og Tegnerforbundet er også medlem av Norske Billedkunstnere.

⁵ Antall medlemmer fordelt på antall organisasjoner er vist i Vedlegg B. Som nevnt antar vi her at samtlige organisasjoner/bedrifter som har besvart organisasjons-/bedriftsundersøkelsen til Kulturrådets kontaktregister også er medlemmer av nevnte medlemsorganisasjoner.

undersøkelsen. I en bransje der mange opptrer i forskjellige roller gir dette et relativt representativt bilde av arbeidsforholdene. Det gir da en svarprosent på 29 prosent for enkeltindivider og 59 prosent for selskaper (ekskl. Norsk musikkråds lag og foreninger).

1.3 Hvem omfattes av de ulike kunst- og kulturfeltene i rapporten?

I individundersøkelsen har respondentene oppgitt hvilket kunst- eller kulturfelt de i hovedsak arbeider innenfor, mens organisasjoner/bedrifter har oppgitt hvilket kunst- eller kulturfelt de primært er tilknyttet. Det er disse valgene som ligger til grunn for kategoriseringen av individer og bedrifter/organisasjoner etter kunst- og kulturfeltene *litteratur, scenekunst, visuell kunst*, samt *museum og kulturarv*. Aktørene som omfattes av musikkfeltet er utelukkende identifisert ut ifra MIR-undersøkelsen, mens de fåtalls aktørene som i spørreundersøkelsene til individer og organisasjoner/bedrifter har oppgitt at de i hovedsak arbeider innenfor musikk er inkludert i gruppen *annet*. Sistnevnte gruppe omfatter et bredt spekter av felt og aktiviteter. Det er like fullt noen kategorier som går igjen, hvor flere respondenter oppgir at de hovedsakelig opererer innenfor det audiovisuelle feltet (film og tv) eller at de i hovedsak driver tverrfaglig.

Tabellen under viser fordelingen av respondenter etter kunst- og kulturfelt for hver aktørgruppe. Til sammen har 3 052 individer og 971 bedrifter/organisasjoner svart på spørreundersøkelsene, inkludert respondentene på MIR-undersøkelsen.⁶

Tabell 1.1 Antall respondenter på individundersøkelsen og organisasjons-/bedriftsundersøkelsen etter kunst- og kulturfelt og MIR-undersøkelsen

Kunst- og kulturfelt	Antall individer	Antall organisasjoner/bedrifter
Visuell kunst	917	133
Scenekunst	584	150
Litteratur	476	77
Museum og kulturarv	29	102
Musikk (MIR)	897	393
Annet	149	116
Totalt	3052	971

Vi viser til Vedlegg D for en omtale av individrespondentene innen hvert kunst- og kulturfelt fordelt etter kjønn, alder og region, og til Vedlegg E for en fordeling av organisasjoner/bedrifter etter eierskap, andel inntekter fra offentlig tilskudd/støtte og region.

Når det gjelder hvem som har besvart individundersøkelsen demografisk sett, er det verd å påpeke at det er relativt få under 30 år som har svart (12 prosent totalt). Dette betyr at vi i liten grad fanger opp de nyutdannede og nyetablerte i sektoren. Det er også en overrepresentasjon av respondenter fra Oslo og Viken i (60 prosent), og for øvrig av by-fylker med Vestland (9 prosent) og Trøndelag (7 prosent). Videre er det en overrepresentasjon av kvinner (58 versus 40 prosent), noe som kan henge sammen med den sterke representasjonen av visuell kunst

⁶ 11 prosent som har besvart MIR-undersøkelsen som individ, har også svart på spørsmål på vegne av bedrifter/organisasjoner.

i undersøkelsen (nærmere 3 av 4 billedkunstnere er kvinner⁷). Billedkunstnere tjener dessuten betydelig mindre enn de øvrige kunstnergruppene, noe som igjen kan påvirke gjennomsnittsinntekten for 2019 og inntektstapet i 2020.

Blant respondentene på bedrifts-/organisasjonsundersøkelsen er det en overrepresentasjon av stiftelser/foreninger. Kun 28 prosent er privat bedrift, og kun 9 prosent har *ikke* mottatt noen offentlige tilskudd. Vi er med andre ord ikke i den mest kommersielle delen av kultursektoren i denne kartleggingen. I musikkbransjeundersøkelsen er under halvparten av bedriftene stiftelser/foreninger, og her er de kommersielle aktørene mer dominerende. Dette kommer blant annet til syne i både den gjennomsnittlige inntekten for 2019 og i størrelsen på inntektstapet i 2020. Musikkbransjen trekker gjennomsnittet opp her. Disse forholdene må tas til etterretning i tolkningen av funnene.

For øvrig er det at undersøkelsene utføres på tvers av kulturområder en betydelig styrke, da det muliggjør sammenligning mellom kulturområder. Den store oppslutningen om å besvare undersøkelsen, både blant individer og organisasjoner, vitner om at kartleggingen oppfattes som viktig av sektoren selv.

1.4 Leseveiledning

I kapittel 2 presenterer vi respondentenes inntektstap så langt som følge av koronakrisen, og hvilke nye inntekter som eventuelt har oppstått i samme periode. I kapittel 3 ser vi på hvilke tiltak de ulike respondentene har brukt til å kompensere for inntektstap og hvilke typer tiltak de mener det er behov for. I det avsluttende kapittelet presenterer vi respondentenes egne vurderinger av fremtidige inntekter, gitt en videreføring av tiltak per 7. mai 2020, samt hvorvidt de vurderer å bytte bransje som følge av koronakrisen.

⁷ <https://balansekunstprosjektet.no/statistikk>

2. Inntekts- og omsetningstap og nye muligheter

Kultursektoren har blitt kraftig påvirket av de innskrenkende tiltakene som regjeringen og helsemyndighetene har innført for å begrense koronasmitten. Henholdsvis 76 og 78 prosent av individene og organisasjonene/bedriftene som har besvart spørreundersøkelsene våre har opplevd et inntektstap siden 12. mars. Koronakrisen har også medført nye digitale løsninger for inntjening, men disse mulighetene virker i liten grad å ha kompensert for inntektstapet til aktørene.

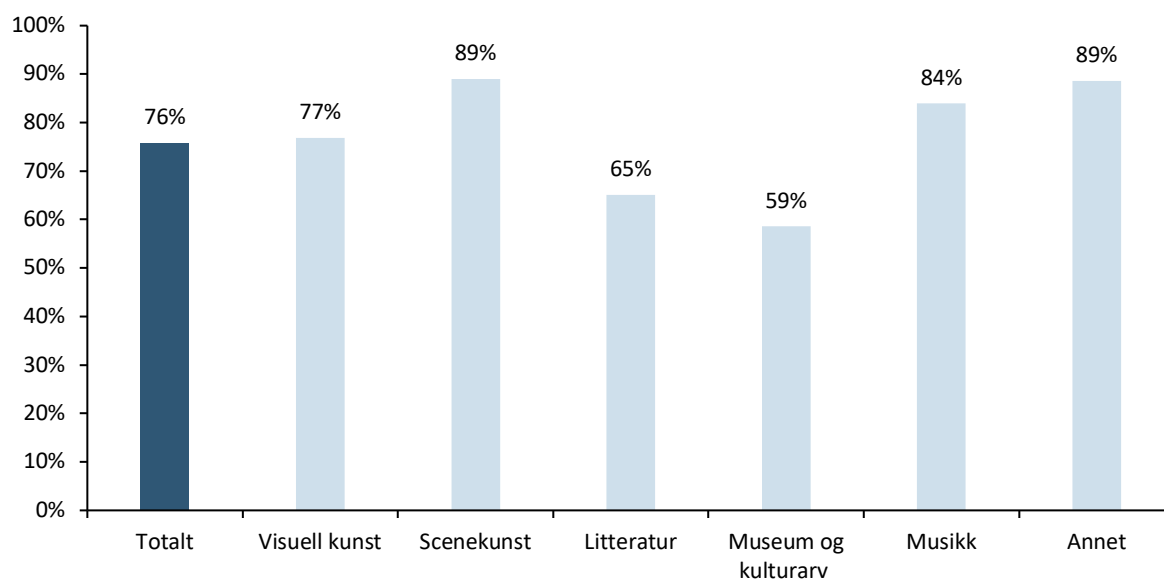
2.1 Inntekts- og omsetningstap som følge av avlysninger osv.

Vi har bedt aktørene oppgi hvor stort inntektstap de har hatt siden 12. mars som følge av faktiske avlysninger, avbestillinger og utsettelse fra kunst- og kulturfeltene for 2020. Henholdsvis 76 og 78 prosent av individer og organisasjoner/bedrifter som har besvart spørreundersøkelsene i tidsrommet 7.-21. mai anslår at de har opplevd et tap av inntekt/omsetning.

Inntektstap blant individer

For individene er det til dels store forskjeller mellom kunst- og kulturfeltene, som vist i figuren under. Nærmere 90 prosent av individene innen scenekunst oppgir et inntektstap, mens tilsvarende andel er på 65 prosent for forfattere o.l. innen litteratur.

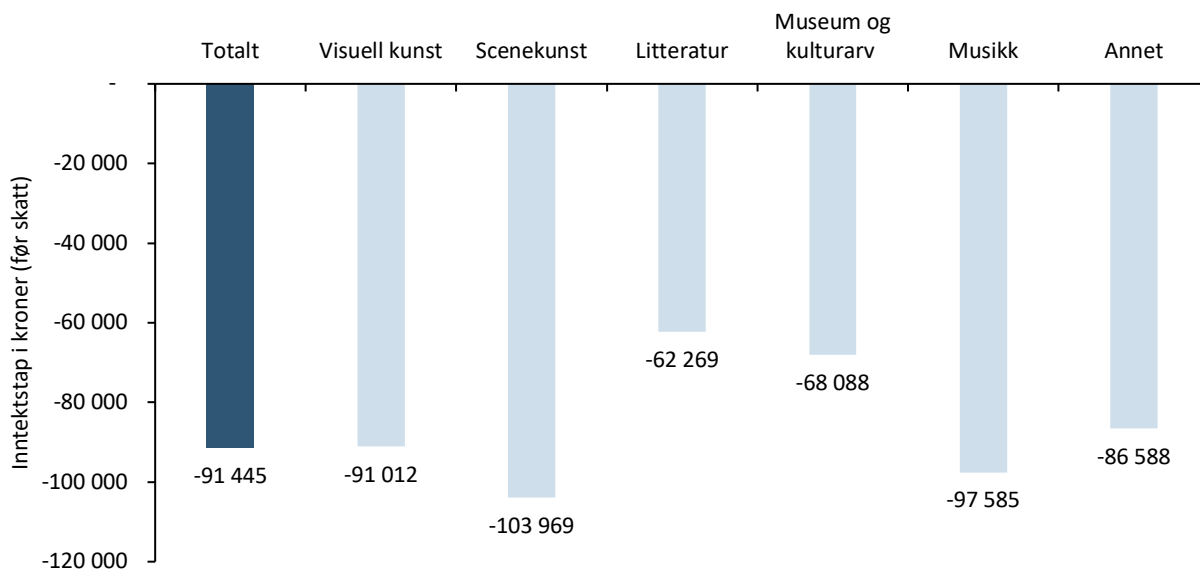
Figur 2-1 Andel individer som oppgir å ha opplevd et inntektstap siden 12. mars som følge av faktiske avlysninger, avbestillinger og utsettelse fra kunst- og kulturfeltene for 2020, samlet og fordelt på kunst- og kulturfelt. N=3 052⁸

Gjennomsnittlig inntektstap for individer (som har rapportert om et faktisk inntektstap) er på rundt 90 000 kroner før skatt, som vist i figuren under. Individene innen scenekunst og musikk har i snitt tapt rundt 100 000 kroner som følge av de innskrenkende tiltakene, mens forfattere o.l. har i snitt tapt rundt 62 000 kroner.

⁸ Individene som har oppgitt «annet» jobber i hovedsak innenfor det audiovisuelle feltet (film og tv) eller tverrfaglig.

Figur 2-2 Individens svar på «Siden 12. mars 2020, omtrent hvor stort vil du anslå at ditt reelle inntektstap før skatt (i kroner) har vært som følge av faktiske avlysninger, avbestillinger og utsettelse for 2020?». Gjennomsnittlig inntektstap samlet og per kunstfelt. Figuren viser individer som oppgir et inntektstap større enn null. N=2 315⁹

Under antakelsen om at individers inntekt er relativt konstant fra 2019 til 2020 kan vi sammenligne inntektstapet som følge av faktiske avlysninger osv. så langt i 2020 opp mot forventet inntekt i 2020. Som vist i tabellen under, øker gjennomsnittlig inntektstap med estimert inntekt fra kunst- og kulturfeltene for 2020. Individene som rapporterte om høyere inntekt i 2019 har også et høyere gjennomsnittlig inntektstap så langt i 2020. Samtidig er det gjennomsnittlige inntektstapet som andel av den oppgitte inntekten i all hovedsak fallende. Det er her viktig å påpeke at individene varierer over en rekke dimensjoner, samt at det er stor spredning i oppgitt tap, og at en gjennomsnittsberegning må tolkes med varsomhet.

Tabell 2-3 Gjennomsnittlig reelt inntektstap som følge av faktiske avlysninger, avbestillinger og utsettelse for 2020 for de individene som oppgir å ha hatt et inntektstap, fordelt på estimert inntekt for 2020.

Estimert inntekt fra kunst og kultur 2020 ¹⁰	Gjennomsnittlig inntektstap	N
Mindre enn 100 000 kr	53 234	341
100 000 - 249 999 kr	63 538	410
250 000 - 499 999 kr	84 737	549
500 000 - 999 999 kr	108 054	341
1 mill. kr eller mer	524 372	43
Totalt¹¹	91 445 kr	2315

⁹ Individene som har oppgitt «annet» jobber i hovedsak innenfor det audiovisuelle feltet (film og tv) eller tverrfaglig.

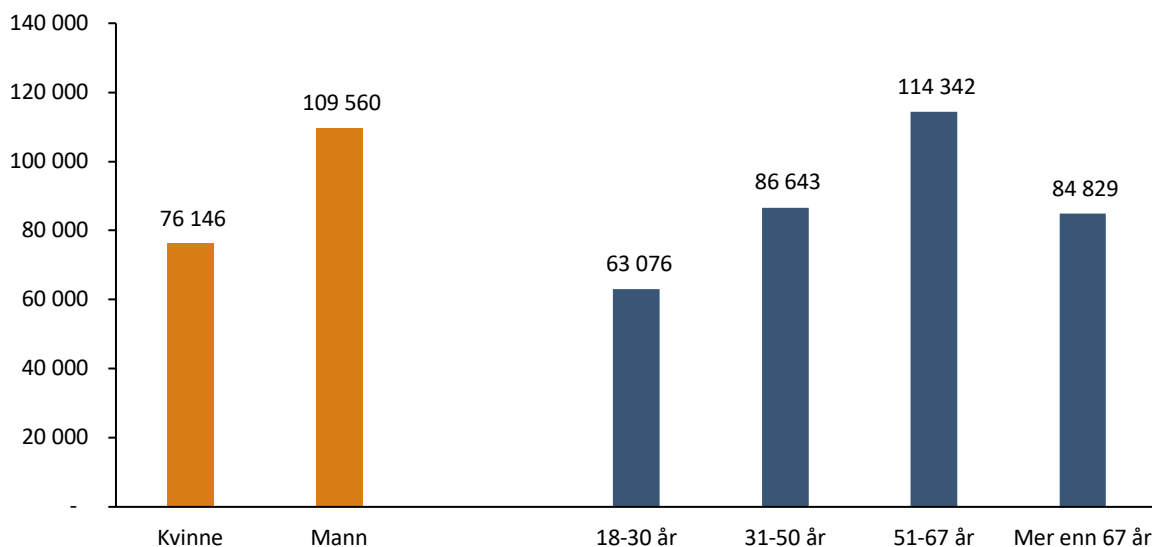
¹⁰ Se vedlegg F for en oversikt over individenes egenrapporterte inntekt for 2019.

¹¹ Antall observasjoner for det totale gjennomsnittet er betraktelig høyere enn det oppgitt fordelt på inntektsnivå med bakgrunn i at dette ikke ble oppgitt i MIR-undersøkelsen. Dette betyr at vi for musikkfeltet ikke har anledning til å vurdere det reelle inntektsbortfallet, men ikke har anledning til å dekomponere det på oppgitt inntekt.

Dersom vi bryter ned det samlede inntektstapet fra kunst- og kulturfeltene etter **kjønn** ser vi at menn i gjennomsnitt har tapt om lag 40 prosent mer enn kvinnene.¹² Mennene har i snitt tapt rundt 110 000 kr, mens kvinnene i snitt har tapt 76 000 kr, som vist i figuren under. Her trekker én enkeltobservasjon gjennomsnittet særlig opp for menn. Dersom man ser bort i fra denne observasjonen er det gjennomsnittlige inntektstapet for menn 25 prosent høyere enn for kvinner, dvs. menn tapte i snitt 95 000 kroner. Menn oppgir gjennomsnittlig et høyere inntektstap enn kvinner innenfor alle bransjer bortsett fra litteratur. Kvinnelige forfattere ol. oppgir et gjennomsnittlig inntektstap på nærmere 70 000 kr, mens de mannlige oppgir nærmere 60 000 kroner. Differansen mellom kjønnene er størst innen visuell kunst og scenekunst.

Fordelt på **alder** stiger inntektstapet fra kunst- og kulturfeltene proporsjonalt med alder frem til pensjonsalder (se figuren under). Respondenter i aldersgruppen 18-30 år har i snitt tapt rundt 63 000 kr, mens respondenter i aldersgruppen 51-67 år har i snitt tapt 115 000 kroner. Dette kan sees i sammenheng med økende inntekt med alder, hvor nyutdannede i mindre grad har inntekt å tape. Dette mønsteret gjelder i stor grad også når vi ser på bransjene enkeltvis. For respondentene som har oppgitt annet kunstfelt er det aldersgruppen 31-50 år som oppgir det største inntektstapet.

Figur 2-4 Individenes svar på «Siden 12. mars 2020, omtrent hvor stort vil du anslå at ditt reelle inntektstap før skatt (i kroner) har vært som følge av faktiske avlysninger, avbestillinger og utsettelse for 2020?». Gjennomsnittlig reelt inntektstap fordelt på kjønn og aldersgruppe. N=1634 og N=2312^{13,14}

En nedbryting av inntektstap etter hvilken region respondentene oppgir å bo i, viser at individene i Øst-, Midt- og Sør-Norge rapporterer om høyest gjennomsnittlig inntektstap. Disse oppgir alle et gjennomsnittlig inntektstap på over 90 000 kroner (se figuren under). Individene bosatt i Nord-Norge rapporterer om redusert inntekt på om lag 80 000 kroner i snitt, mens respondentene bosatt i Vest-Norge kommer «best ut» med et gjennomsnittlig tap på om lag 70 000 kroner. En videre nedbryting på kunst- og kulturfelt viser at i bransjene visuell kunst, litteratur,

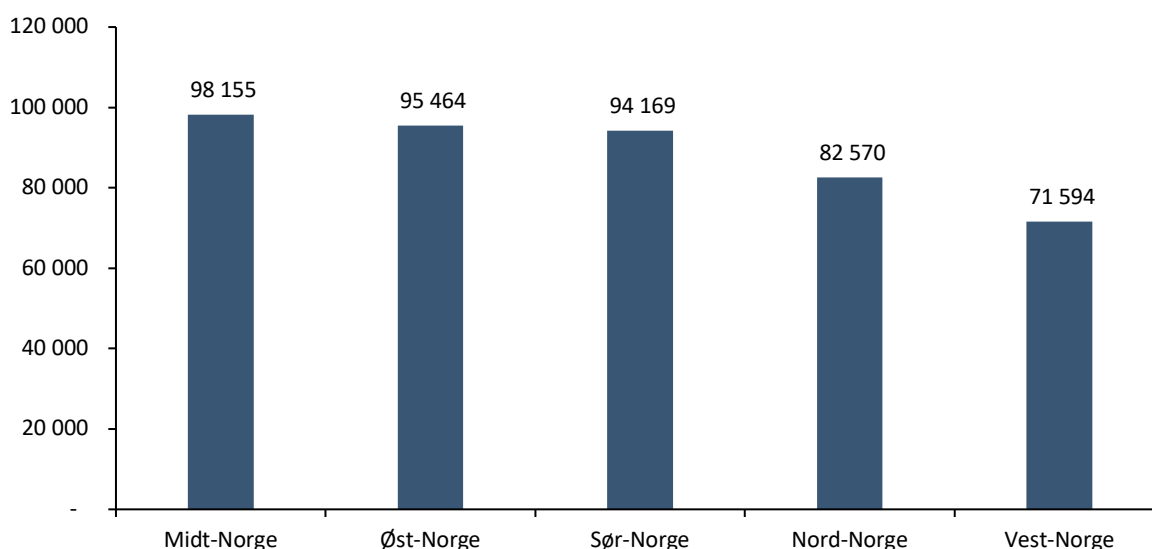
¹² Vi kjenner ikke til respondentenes kjønn i musikkbransjen, da denne bakgrunnsvariabelen ikke ble kartlagt som del av MIR-undersøkelsen. Sammenlikningen av menn og kvinner utelater derfor musikkbransjen. Vi har her også valgt å se bort ifra de som har oppgitt «Ønsker ikke oppgi» kjønn

¹³ Se Vedlegg G for en oversikt over antall respondenter etter kjønn og alderskategori.

¹⁴ Her trekker én enkeltobservasjon gjennomsnittet særlig opp for menn. Dersom man ser bort i fra denne observasjonen er det gjennomsnittlige inntektstapet for menn på 95 000 kroner.

museum og kulturarv og de som har oppgitt « annet » opplever individene bosatt i Øst-Norge i snitt det største inntektstapet. For musikerne er det derimot individene bosatt i Nord- og Midt-Norge som rapporterer størst reelt inntektstap på grunn av avlysninger, avbestillinger og utsettelse. Disse oppgir et gjennomsnittlig inntektstap på henholdsvis rundt 120 000 kroner og 130 000 kroner. Scenekunstheltet er den bransjen med størst variasjon i rapportert tap. Scenekunstnerne bosatt i Sør-Norge oppgir i snitt et inntektstap på over 220 000 kroner, mens respondentene fra Nord-Norge oppgir om lag 70 000 kroner i inntektstap. Igjen rekker én enkeltobservasjon gjennomsnittet særlig opp. Dersom man ser bort i fra denne observasjonen er det gjennomsnittlige inntektstapet for scenekunstnere i Sør-Norge på i overkant av 80 000 kroner, og det er individene innen scenekunst fra Vest-Norge som rapporterer om størst tap.

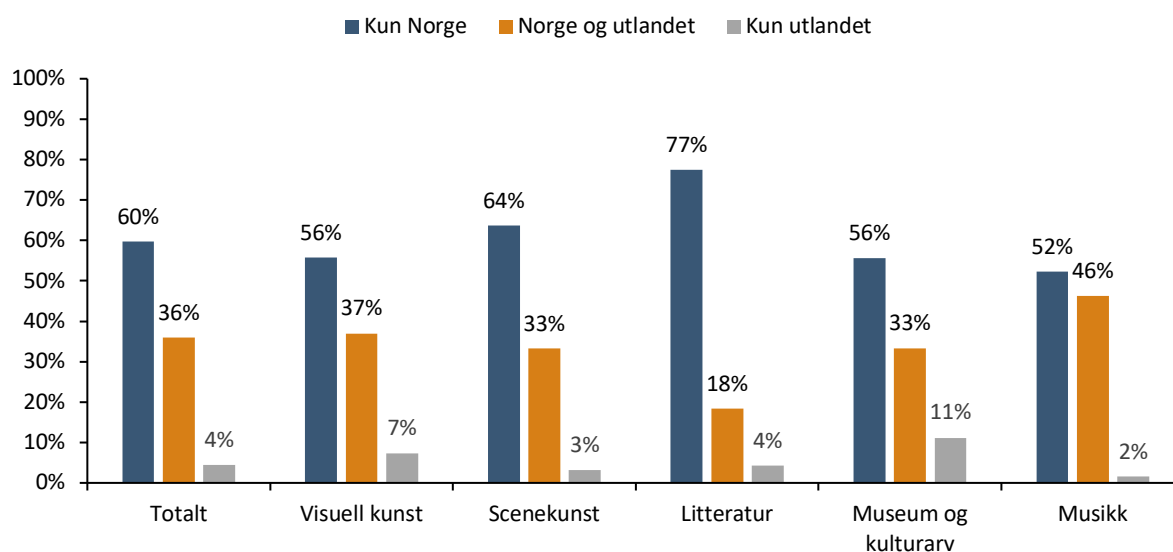
Figur 2-5 Individenes svar på «Siden 12. mars 2020, omtrent hvor stort vil du anslå at ditt reelle inntektstap før skatt (i kroner) har vært som følge av faktiske avlysninger, avbestillinger og utsettelse for 2020?». Gjennomsnittlig reelt inntektstap fordelt på region. N=2291

Inntektstapet til individer virker i hovedsak å komme fra avlysninger/avbestillinger/utsettelse i Norge, men også som følge av avlysninger osv. utenfor landet.¹⁵ Som vist i figuren under, har 60 prosent av individene som har besvart spørreundersøkelsen vår opplevd avlysninger osv. utelukkende i Norge. Mellom 30-40 prosent av individene innen hvert kunstfelt har opplevd avlysninger osv. både i og utenfor Norge, med unntak av individene innen litteraturfeltet. Rundt 77 prosent av forfatterne o.l. har kun opplevd avlysninger, osv. i Norge.

¹⁵ Vi antar implisitt her at tapt inntekt per avlysning etc. er lik i Norge og utlandet.

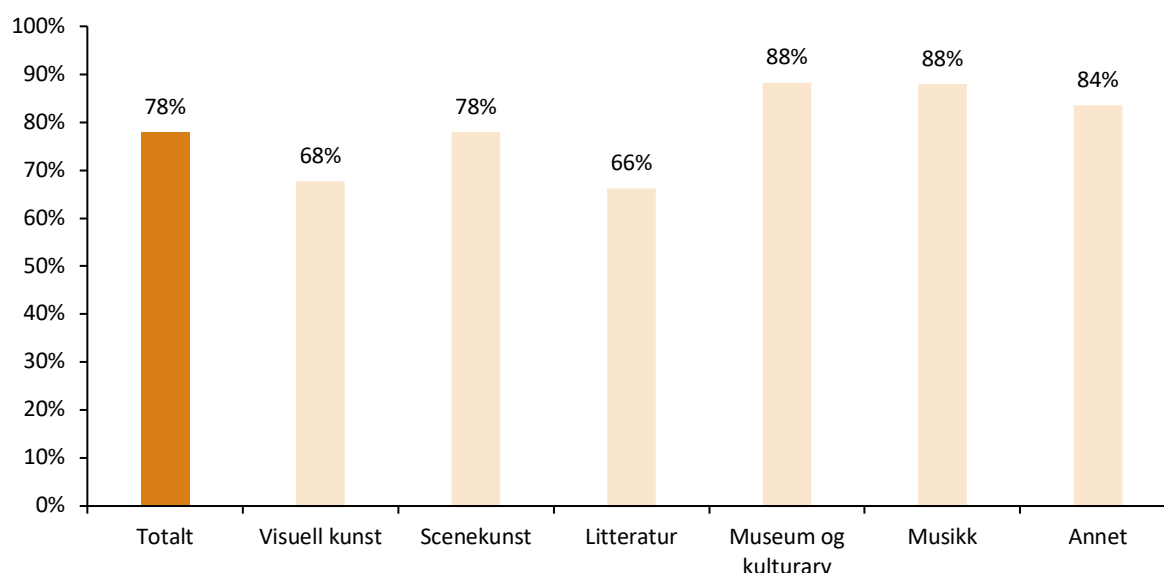
Figur 2-6 Andel individer som har oppgitt at de har opplevde avlysninger osv. i Norge og utenfor Norge (enten Norden, Europa eller verden), samlet og fordelt på kunst- og kulturfelt. N=2 566

Inntektstap blant bedrifter/organisasjoner

Mellom 66 og 88 prosent av bedrifter/organisasjoner som har besvart spørreundersøkelsene innen hvert kunst- og kulturfelt oppgir å ha opplevd et inntektstap som følge av faktiske avlysninger, avbestillinger og utsettelse (se figur under). Størst andel finner vi innen musikkfeltet og museum og kulturarv (88 prosent), mens rundt en tredjedel av aktørene innen visuell kunst oppgir *ikke* å ha et inntektstap.

Figur 2-7 Andel bedrifter/organisasjoner som oppgir å ha opplevd et inntektstap siden 12. mars som følge av faktiske avlysninger, avbestillinger og utsettelse fra kunst- og kulturfeltene for 2020, samlet og fordelt på kunst- og kulturfelt. N=971

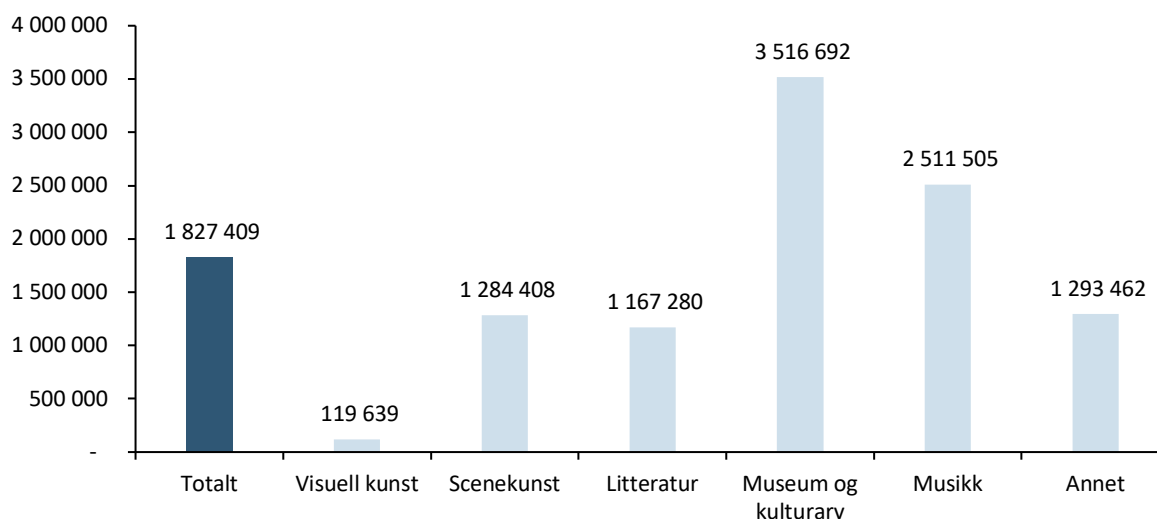

De 961 bedriftene og organisasjonene som har besvart undersøkelsene oppgir et gjennomsnittlig inntektstap på mer enn 1,8 millioner kroner siden 12. mars, som en følge av faktiske avlysninger, avbestillinger og utsettelse.

Gjennomsnittsverdier er en størrelse som bør tolkes med en viss varsomhet, da bedriftene og organisasjonene er svært forskjellige langs en rekke ulike akser, og snittet til dels vil være preget av enkeltrespondenter.

Som vist i figuren under, er det virksomhetene innen museum og kulturarv som i gjennomsnitt oppgir det høyeste inntektstapet, i snitt mer enn 3,5 millioner kroner. Her trekker én enkeltobservasjon gjennomsnittet særlig opp. Dersom man ser bort i fra denne observasjonen er det gjennomsnittlige inntektstapet på 1,5 millioner. Aktørene innen musikk som har et gjennomsnittlig inntektstap på 2,5 millioner kroner. Bedrifter/organisasjoner innen litteratur og annet oppgir i gjennomsnitt henholdsvis 1,2 og 1,3 millioner kroner i inntektstap, mens virksomhetene knyttet til visuell kunst skiller seg betydelig fra øvrige kunst- og kulturfelt med et gjennomsnittlig inntektstap på om lag 120 000 kroner.

Figur 2-8 Bedrifter/organisasjoners svar på «Siden 12. mars 2020, omtrent hvor stort har organisasjonens reelle inntektstap vært som følge av faktiske avlysninger, avbestillinger og utsettelse for 2020?». Gjennomsnittlig reelt inntektstap samlet og per kunstfelt. N=971¹⁶

Virksomhetenes størrelse, målt i form av omsetning i 2019, virker å være den viktigste komponenten i å forklare inntektsbortfall. I gjennomsnitt oppgir virksomhetene som i 2019 hadde mer enn 100 millioner kroner i omsetning å ha tapt mer enn 23 millioner kroner så langt (se tabellen under). Til sammenligning oppgir virksomhetene med mellom 50 og 100 millioner kroner å ha tapt 3,5 millioner kroner i gjennomsnitt. Blant de minste virksomhetene, som i 2019 hadde mindre enn 500 000 kroner i omsetning, rapporteres det om et inntektstap på om lag 75 000 kroner.

Fordelt på virksomhetenes **eierskap** er det de offentlig eide virksomhetene som rapporterer om det største inntektstapet, med et gjennomsnittlig inntektstap på mer enn 6,6 millioner kroner (se tabellen under). Til sammenligning oppgis det et gjennomsnittlig inntektstap på litt mer enn 1,5 millioner kroner og 500 000 kroner for henholdsvis private bedrifter og stiftelser/foreninger/ideelle organisasjoner. Forskjellen må her sees i sammenheng med at de offentlig eide virksomhetene i gjennomsnitt er vesentlig større enn de øvrige virksomhetene som har besvart spørreundersøkelsene.

¹⁶ Her trekker én enkeltobservasjon gjennomsnittet særlig opp. Dersom man ser bort i fra denne observasjonen er det gjennomsnittlige inntektstapet på 1,5 millioner.

En inndeling etter **region** viser at virksomhetene som i hovedsak jobber i Midt- og Øst-Norge rapporterer om det største inntektstapet (se tabellen under). Begge grupper oppgir et gjennomsnittlig inntektstap på mer enn 2,3 millioner kroner. Virksomhetene i Vest- og Nord-Norge rapporterer begge om et vesentlig lavere gjennomsnittlig inntektstap på henholdsvis 1,6 og 1,2 millioner kroner. Med et gjennomsnittlig inntektstap på drøyt 500 000 kroner, skiller virksomhetene i Sør-Norge seg ut med et særlig lavt inntektstap.

Tabell 2.1 Gjennomsnittlig reelt inntektstap siden 12. mars 2020 som følge av faktiske avlysninger, avbestillinger og utsettelse for 2020, fordelt etter bedriftens/organisasjonenes omsetning i 2019, eierskap og region

Kategori	Inntektstap	N
Omsetning i 2019¹⁷		
Mindre enn 500 000 kr	75 270 kr	157
500 000 – 1 mill. kr	125 821 kr	54
1 – 5 mill. kr	326 458 kr	165
5 – 10 mill. kr	545 315 kr	58
10 – 30 mill. kr	1 762 243 kr	78
30 – 50 mill. kr	2 017 813 kr	16
50 – 100 mill. kr	3 465 417 kr	31
Mer enn 100 mill. kr	23 011 111 kr ¹⁸	18
Eierskap¹⁹		
Privat bedrift	1 553 652 kr	160
Statlig, kommunal eller fylkeskommunal institusjon/organisasjon	6 655 784 kr ²⁰	56
Stiftelse, forening, ideell organisasjon eller lignende	519 708 kr	362
Region		
Øst-Norge	2 340 406 kr	451
Sør-Norge	511 412 kr	140
Vest-Norge	1 621 950 kr	155
Midt-Norge	2 375 672 kr	111
Nord-Norge	1 228 395 kr	110
Totalt	1 827 409 kr	971

Som tidligere nevnt kan forskjellene vi ser ved å sammenligne gjennomsnittsverdier for inntektstap være sensitive for at det er store forskjeller mellom bedriftene/organisasjonene som har besvart undersøkelsen. En

¹⁷ Omfatter ikke organisasjoner på musikkfeltet da kategoriseringen ikke samsvarer med MIR.

¹⁸ Her trekker én observasjon snittet særlig opp. Dersom vi utelater denne observasjonen faller gjennomsnittlig inntektstap for bedrifter med mer enn 100 millioner i omsetning fra 23 millioner til 12,6 millioner.

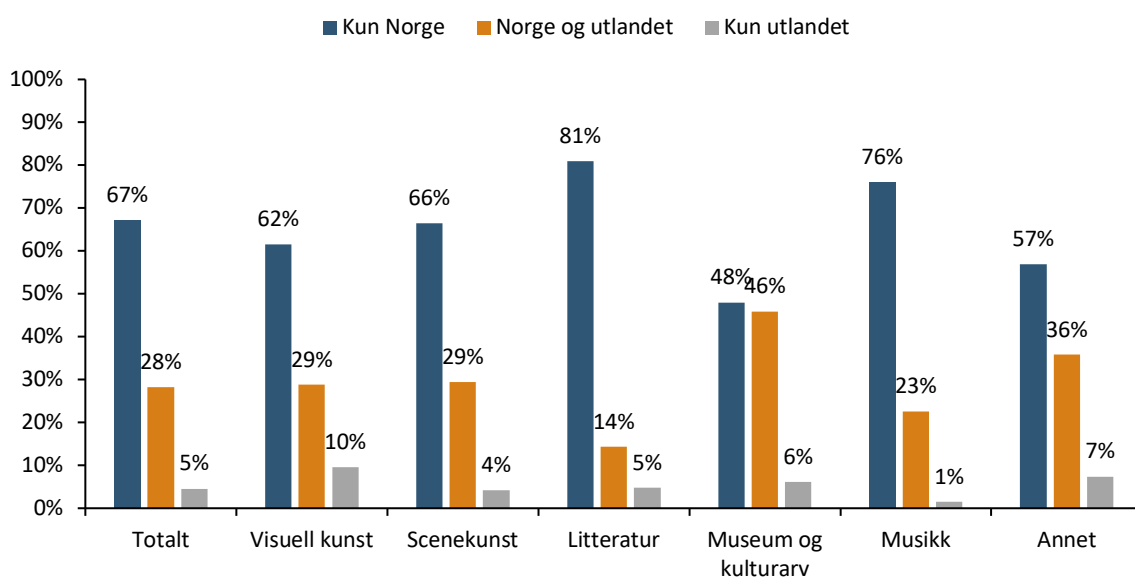
¹⁹ Omfatter ikke bedrifter/organisasjoner innen musikkfeltet, da tilsvarende spørsmål om eierskap ikke ble stilt i MIR-undersøkelsen.

²⁰ Her trekker én observasjon snittet særlig opp. Dersom vi utelater denne observasjonen faller gjennomsnittlig inntektstap for statlige, kommunale og fylkeskommunale institusjoner/organisasjoner fra 6,7 millioner til 3,1 millioner.

sammenligning av det gjennomsnittlige inntektstapet kombinert over ulike kategorier kan bidra til å gi et mer nyansert bilde og samtidig kunne avdekke interessante sammenhenger. Samtidig vil funnene fra en slik øvelse kunne være sterkt preget av enkeltrespondenter.

Omsetningstapet til bedrifter/organisasjoner virker i hovedsak å komme fra avlysninger/avbestillinger/utsettelse i Norge, men også som følge av avlysninger utenfor landet.²¹ Som vist i figuren under, har 67 prosent av bedriftene/organisasjonene som har besvart spørreundersøkelsen oppgitt at de kun har opplevd avlysninger osv. fra Norge, mens i underkant av en tredjedel (28 prosent) har opplevd avlysninger både i og utenfor Norge. Bokhandlere og forleggere o.l. er i hovedsak berørt av avlysninger i Norge, mens litt over halvparten av aktører innen museum og kulturarv har opplevd avlysninger utenfor Norge.

Figur 2-9 Organisasjoner/bedrifters svar på «Hvor i verden har dere opplevd avlysninger/avbestillinger/utsettelse?». N=883

2.2 Nye inntektsmuligheter

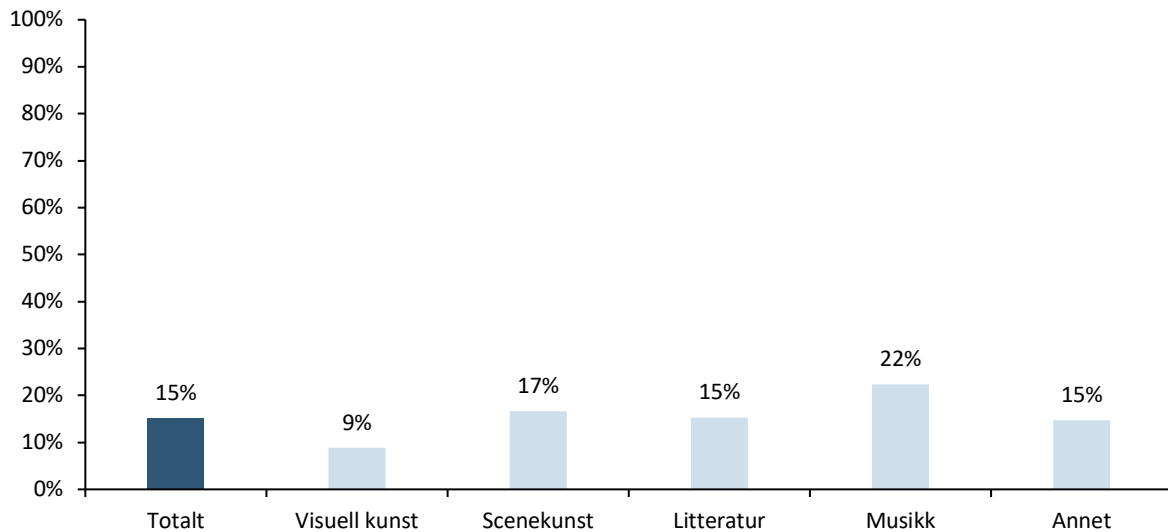
Koronakrisen har også medført nye digitale løsninger for inntjening, men disse mulighetene virker i liten grad å ha kompensert for inntektstapet til aktørene.

På spørsmål om koronakrisen har gitt dem inntekter innen kunst- og kulturaktiviteter som de ellers ikke ville hatt oppgir 85 prosent av individrespondentene at det ikke er tilfellet. Mulighetsrommet virker å ha økt mest for aktører innen musikk, 22 prosent (171 personer) oppgir at de har fått nye inntekter fra eksempelvis digitale initiativ. Musikk er videre tett etterfulgt av aktører innen scenekunst og litteratur. Blant individrespondentene innen scenekunst og litteratur finner vi at henholdsvis 17 og 15 prosent oppgir å ha fått nye inntekter (se figuren under). Dette tilsvarer henholdsvis 97 og 73 individer. I underkant av 10 prosent av respondentene innen visuell kunst, dvs. 81 personer, oppgir det samme.²²

²¹ Vi antar implisitt her at tapte inntekt per avlysning etc. er lik i Norge og utlandet.

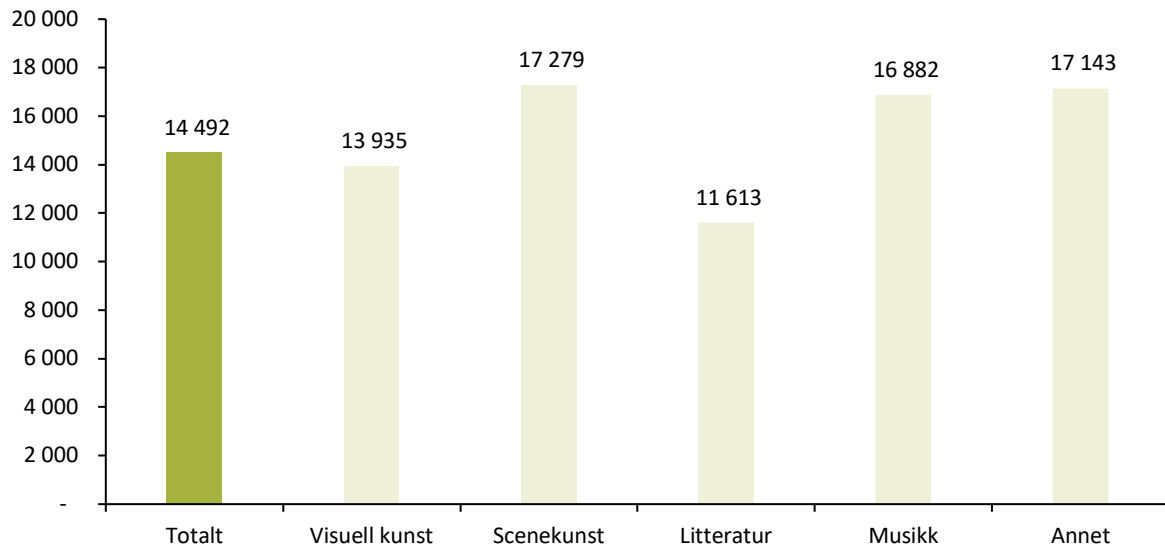
²² Som vist i Tabell 1.1, er det svært få aktører som opererer på vegne av seg selv innen feltet museum og kulturarv.

Figur 2-10 Andel individer som oppgir at koronakrisen har gitt dem inntekter innen kunst- og kulturaktiviteter som de ellers ikke ville hatt. Eksempelvis inntekter fra digitale initiativ som strømmede arrangementer. N=2 918²³

Ser vi på gjennomsnittlig inntekt fra nye inntektsmuligheter, finner vi at individer innen scenekunst, musikk og «annet» har hatt størst inntjening (se figuren under). Som gruppe har de dermed i større grad blitt kompensert for det opprinnelige inntektsbortfallet. Samtidig er det et stort spenn i den oppgitte inntekten, den varierer fra nærmere null til inntekt på opp til 200 000 kroner (sistnevnte på musikkfeltet). Innen museum og kulturarv er det kun én respondent som har oppgitt at de har fått inntekter de ellers ikke ville hatt.

Figur 2-11 Individenes svar på «Omtrent hvor stor inntekt før skatt (i kroner) frem til i dag (7. mai 2020) har du hatt fra muligheter som har åpnet seg som følge av koronakrisen? Eksempelvis digitale initiativ som strømmede arrangementer.» N=415²⁴

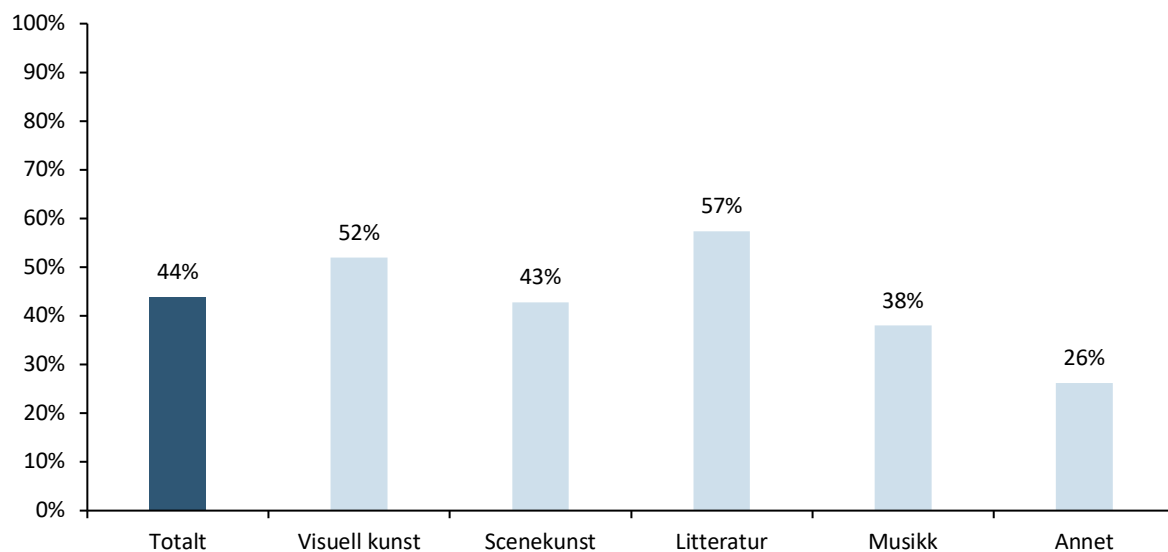

²³ Individene som har oppgitt «annet» jobber i hovedsak innenfor det audiovisuelle feltet (film og tv) eller tverrfaglig.

²⁴ Individene som har oppgitt «annet» jobber i hovedsak innenfor det audiovisuelle feltet (film og tv) eller tverrfaglig.

I figuren under ser vi hvordan de nye inntektsmulighetene kompenserer det reelle inntektstapet. I gjennomsnitt for de som oppgir både nye muligheter og et reelt inntektstap siden 12. mars, kompenseres om lag 44 prosent av tapet. Individene på litteraturfeltet er de som i størst grad kompenseres av nye muligheter, med en dekning på 57 prosent i snitt. Individene innen visuell kunst har også i snitt fått dekket inn over halvparten av det reelle inntektstapet i form av nye muligheter. Her er det viktig å påpeke at de som både har hatt et reelt tap, og fått nye inntekter representerer et lite utvalg av respondentene, spesielt når vi bryter det ned på kunstfelt.

Figur 2-12 Gjennomsnittlig andel av reelt inntektstap som kompenseres av nye inntektsmuligheter fra etter 12. mars.²⁵ N=384²⁶

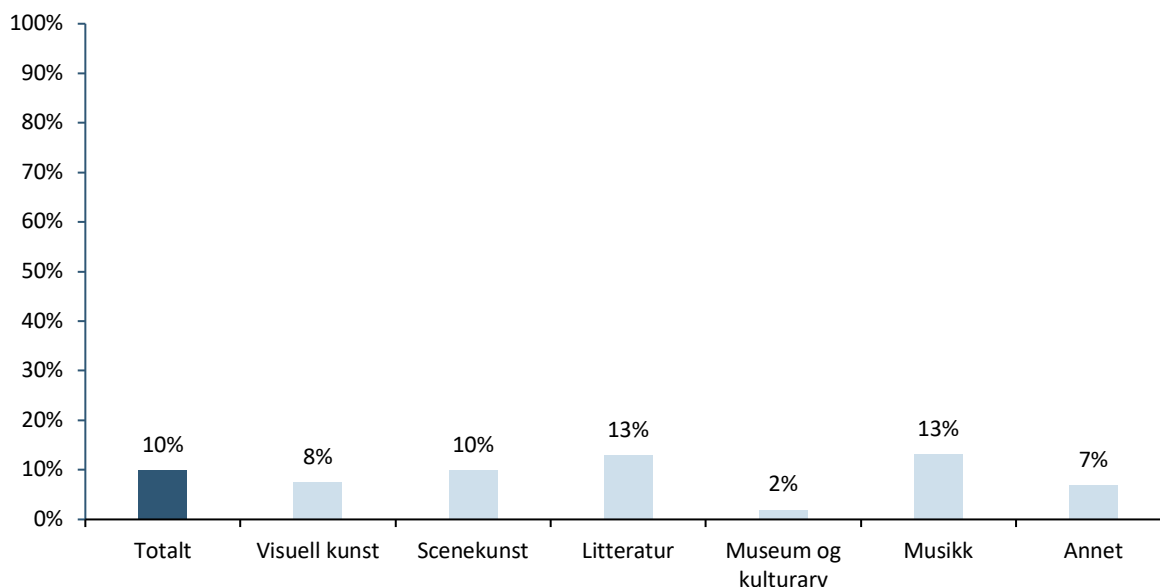

Det store flertallet av bedriftene/organisasjonene har ikke opplevd at det har åpnet seg mulighet til å hente inntekter fra aktiviteter som de ikke ville ha gjennomført uten koronakrisen (se figuren under).

²⁵ Dette gjelder kun respondenter som både oppgir å ha hatt et reelt inntektsbortfall på grunn av avlysninger, avbestillinger eller utsettelse, og har oppgitt at de har fått nye inntekter fra muligheter de ikke ville hatt ellers.

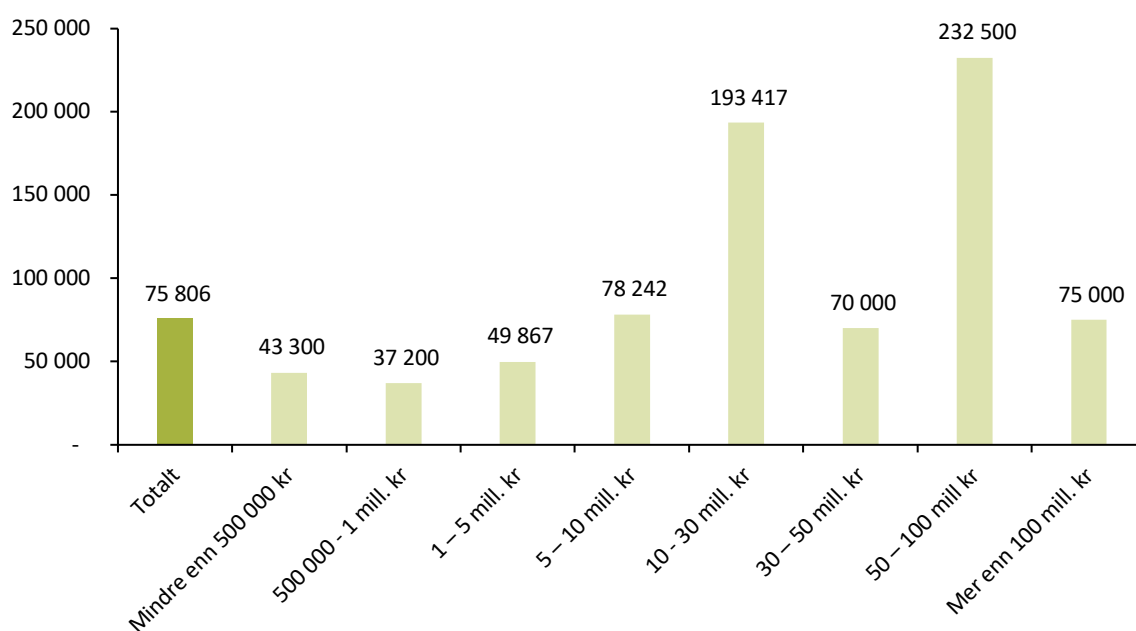
²⁶ Individene som har oppgitt «annet» jobber i hovedsak innenfor det audiovisuelle feltet (film og tv) eller tverrfaglig.

Figur 2-13 Andel bedrifter/organisasjoner som har opplevd at koronakrisen har gitt inntekter innen kunst- og kulturaktiviteter som de ellers ikke ville hatt. N=971

Blant bedriftene/organisasjonene som har opplevd at det har åpnet seg nye inntektsmuligheter beløper den gjennomsnittlige inntekten fra disse mulighetene seg til om lag 75 000 kroner. Det er ingen tydelige forskjeller mellom hverken ulike kunstfelt eller størrelsen på organisasjonen i form av omsetning (se figur under). De forskjellene som finnes, er i stor grad drevet frem av enkeltaktører. Særlig er det én aktør som skiller seg fra resten med en rapportert «koronainntekt» på 20 millioner kroner. På grunn av manglende representativitet sammenlignet med resten av aktørene er denne aktøren holdt utenfor gjennomsnittsberegningene som illustreres i figuren under.

Figur 2-14 Gjennomsnittlig inntekt fra aktiviteter som har åpnet seg som følge av koronakrisen blant bedriftene/organisasjonene som har opplevd at det har åpnet seg nye muligheter. Sortert etter omsetning i 2019. N=96

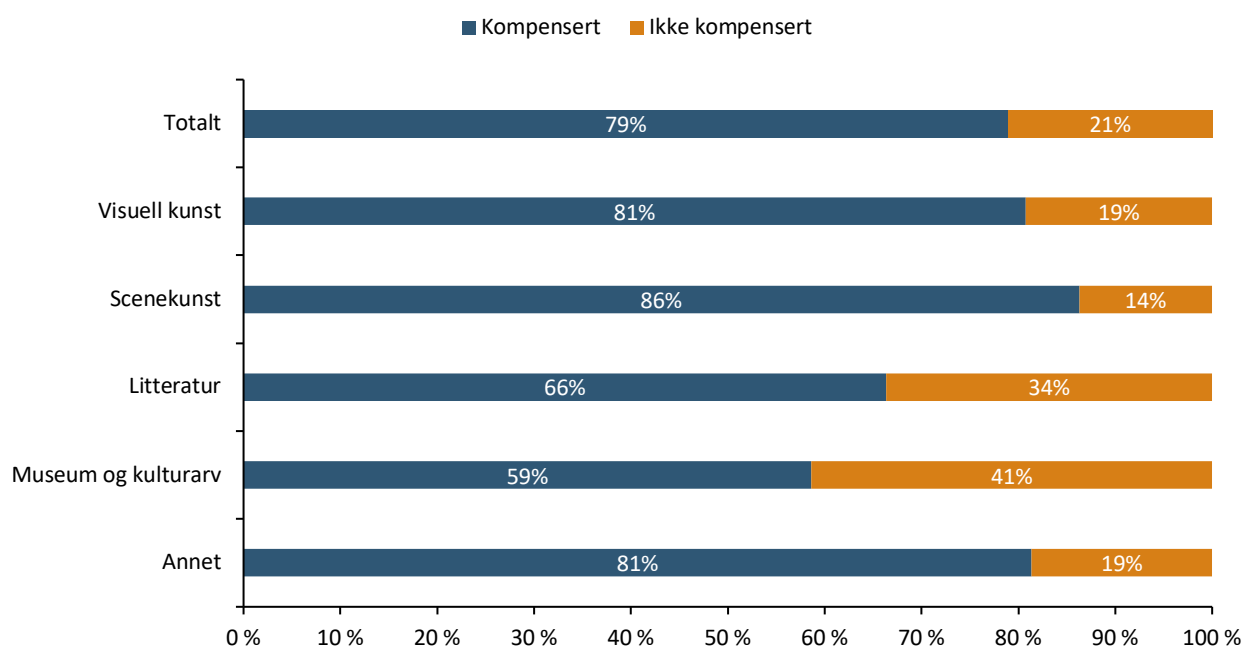
3. Kompenserende tiltak

Rundt 80 prosent av individene innen kunst- og kulturfeltene som har besvart spørreundersøkelsen vår har kompensert for inntektstapet, og da i hovedsak ved å bruke oppsparte midler. Regjeringen har iverksatt en rekke kompenserende tiltak, hvorav noen er spesielt rettet mot kultursektoren, men de fleste er generiske og retter seg mot alle, uavhengig av næring. De kompenserende tiltakene som er iverksatt virker i liten grad å være brukt av individene, til tross for at tiltakene er kjent og i stor grad relevante. Det samme mønsteret er gjeldende for bedriftene/organisasjonene. Med unntak av ordningen om å beholde tilskudd fra Kulturrådet (37 prosent oppgir å benytte denne muligheten) er tiltakene også i svært begrenset grad benyttet av bedriftene/organisasjonene.

3.1 Aktørenes måter å kompensere for bortfall i inntekt og omsetning

Individene som har erfart et inntektsbortfall vil i ulike grad ha behov for å kompensere for inntektsbortfallet, utover i å kutte i egne kostnader. På spørsmål om hvordan de har kompensert for lavere inntekter fra kunst- og kulturfelt(ene) så langt i 2020, svarer rundt 21 prosent av individene at de ikke har kompensert. Igjen ser vi at det er noen forskjeller mellom feltene, som vist i figuren under. Det store flertallet av individene innen scenekunst og visuell kunst (81-86 prosent) oppgir å ha kompensert for lavere inntekt, mens tilsvarende andel er på 66 prosent blant forfattere osv.

Figur 3-1 Andelen individer som oppgir å ha kompensert for inntektsbortfall eller ikke, samlet og etter kunst- og kulturfelt. N=2 108²⁷²⁸

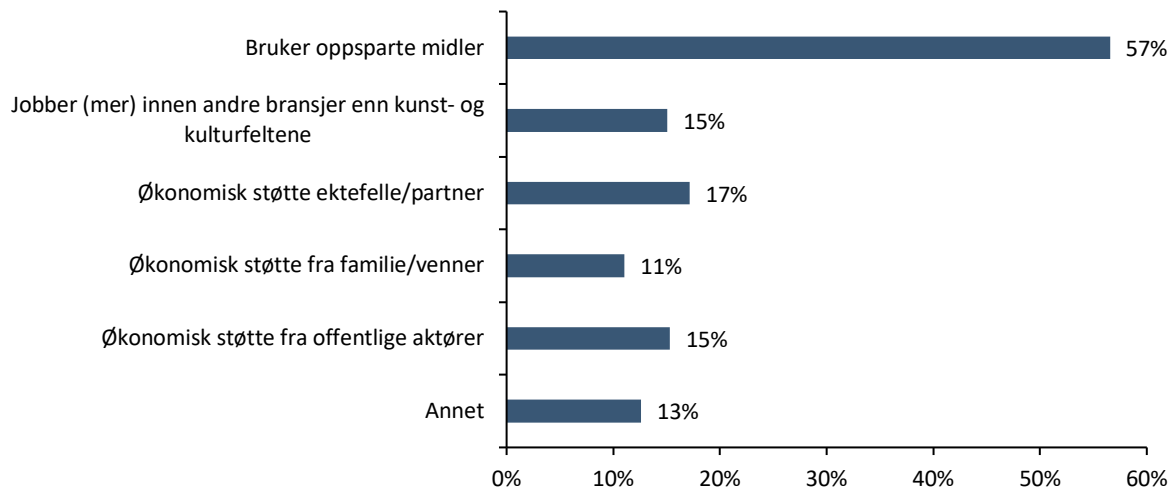

²⁷ Spørsmålet ble ikke stilt i MIR-undersøkelsen. Vi har dermed ikke tilsvarende tall på for musikkfeltet.

²⁸ Individene som har oppgitt «annet» jobber i hovedsak innenfor det audiovisuelle feltet (film og tv) eller tverrfaglig.

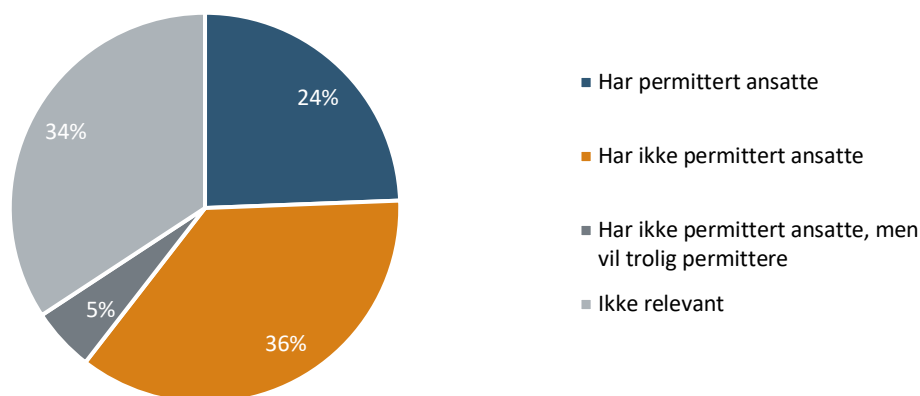
Flesteparten av aktørene som har kompensert, har brukt oppsparte midler (57 prosent), mens 15 prosent jobber (mer) innen andre bransjer enn kunst- og kulturfeltene. Kun 15 prosent har mottatt økonomisk støtte fra offentlige aktører, som vist i figuren under.

Figur 3-2 Individenes svar på «Hvordan kompensere du for lavere inntekter fra kunst- og kulturfelt(ene) så langt i 2020?» samlet for kunst- og kulturfeltene. Flere svar mulig. N=2 108²⁹³⁰

Ved en kraftig reduksjon i inntekt er det naturlig at aktørene vurderer virkemidler for å kutte kostnader. Lønnskostnader er ofte den største kostnaden til bedrifter/organisasjoner innen kultursektoren. En måte å kutte kostnadene på for bedrifter/organisasjoner er å permittere ansatte. I undersøkelsen svarer 24 prosent av virksomhetene at de har permittert ansatte siden smittevernstiltakene ble iverksatt 12. mars, mens ytterligere fem prosent av virksomhetene oppgir at de trolig vil måtte permittere ansatte.

Figur 3-3 Andel bedrifter/organisasjoner som har permittert ansatte siden 12. mars. N=969

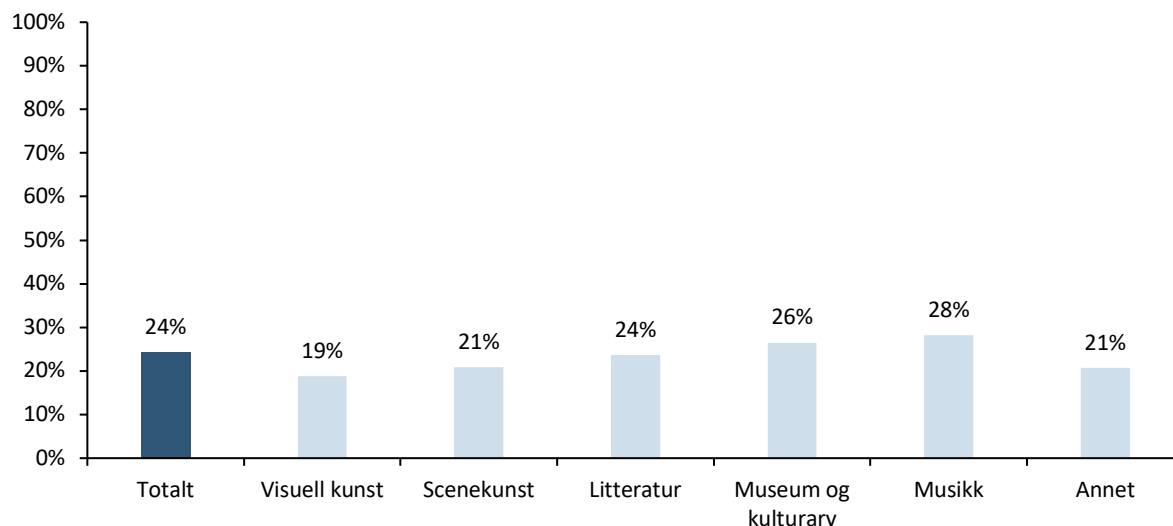

²⁹ Spørsmålet ble ikke stilt i MIR-undersøkelsen. Vi har dermed ikke tilsvarende tall på for musikkfeltet.

³⁰ Individene som har oppgitt «annet» jobber i hovedsak innenfor det audiovisuelle feltet (film og tv) eller tverrfaglig.

Det er innen musikkbransjen at den største andelen av virksomhetene har permittert ansatte (28 prosent). Blant virksomheter innen andre kunst- og kulturfelt enn musikk er andelen virksomheter som har permittert ansatte noe lavere, mellom 19 og 26 prosent.

Figur 3-4 Andel bedrifter/organisasjoner som har permittert ansatte fordelt på kunst- og kulturfelt. N=969

Vi gjør her en binær vurdering av bedrifter som har permittert eller ikke permittert. Blant bedriftene og organisasjonene som har permittert ansatte er det gjennomsnittlige antall permitterte 17 per virksomhet, men med stor variasjon basert på virksomhetenes størrelse (se tabellen under). Blant virksomhetene som hadde mer enn hundre millioner kroner i omsetning i 2019 og har permittert ansatte, er det i gjennomsnitt permittert 109. For virksomheter med mellom ti og tretti millioner kroner i omsetning og som har permittert ansatte, er det til sammenligning i gjennomsnitt åtte permitterte per virksomhet.

Dersom en deler opp virksomhetene etter **eierskap**, viser gjennomsnittlig antall permitterte for virksomheter som har permittert at offentlige eide virksomheter i snitt har permittert 67 ansatte. Til sammenlikning er antall permitterte per virksomhet 15 og 12 for henholdsvis private bedrifter og stiftelser/foreninger/ideelle organisasjoner.

Fordelt på **regioner** er det, blant virksomhetene som har permittert, virksomhetene i Nord-Norge som oppgir å ha flest permitterte, i snitt 27 per virksomhet. Virksomhetene i Sør-Norge skiller seg ut med færrest permitteringer, i snitt 9 permitterte per virksomhet.

Tabell 3.1 Gjennomsnittlig antall permitterte blant bedrifter/organisasjoner som oppgir å ha blitt permittert, fordelt på virksomhetenes omsetningsstørrelse i 2019, eierskap og region.

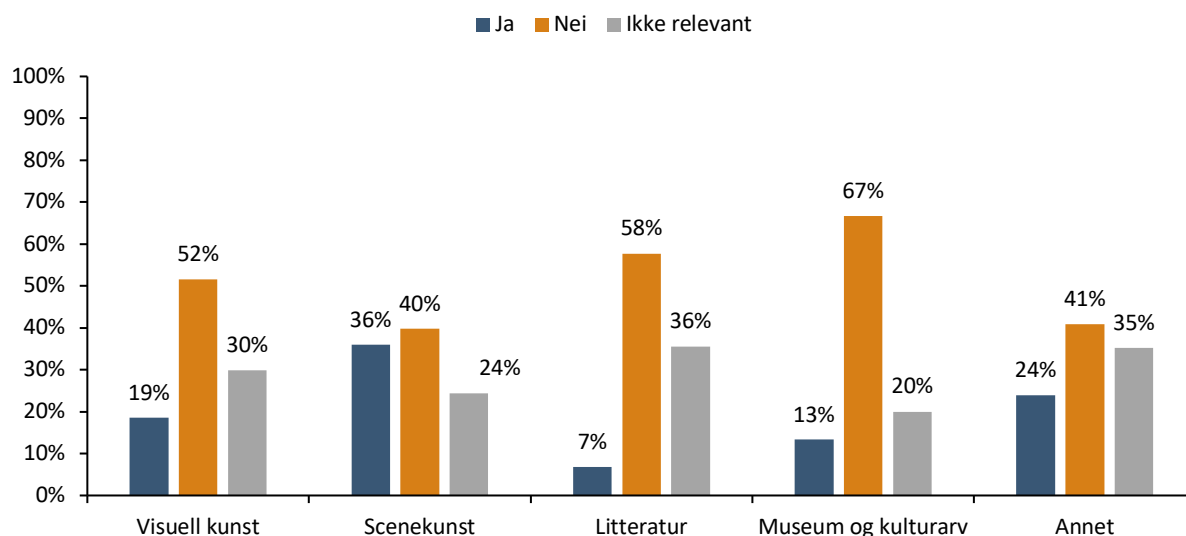
Kategori	Gjennomsnittlig antall permitterte	N
Omsetning i 2019³¹		
Mindre enn 500 000 kr	1	7
500 000 – 1 mill. kr	2	4
1 – 5 mill. kr	2	42
5 – 10 mill. kr	5	16
10 – 30 mill. kr	8	27
30 – 50 mill. kr	19	7
50 – 100 mill. kr	32	11
Mer enn 100 mill. kr	109	11
Eierskap³²		
Privat bedrift	15	53
Statlig, kommunal eller fylkeskommunal institusjon/organisasjon	67	9
Stiftelse, forening, ideell organisasjon eller lignende	12	63
Region		
Øst-Norge	15	106
Sør-Norge	9	12
Vest-Norge	20	7
Midt-Norge	19	22
Nord-Norge	27	7
Totalt	13	219

Vi har også spurt individene som har hele eller deler av inntektene sine fra kunst- og kulturfeltene som ansatte i enten en privat eller offentlig virksomhet, hvorvidt de har blitt permittert etter 12. mars 2020. Størst andel individer permittert finner vi innen scenekunstheltet, rundt 36 prosent oppgir å ha blitt permittert. Til sammenlikning er kun syv prosent av respondentene innen litteraturfeltet permittert.

³¹ Omfatter ikke bedrifter/organisasjoner innen musikkfeltet, da kategoriseringen ikke samsvarer med MIR.

³² Omfatter ikke bedrifter/organisasjoner innen musikkfeltet, da tilsvarende spørsmål om eierskap ikke ble stilt i MIR-undersøkelsen.

Figur 3-5 Har du blitt permittert etter 12. mars 2020. N=948³³

3.2 Bruk av offentlige tiltak

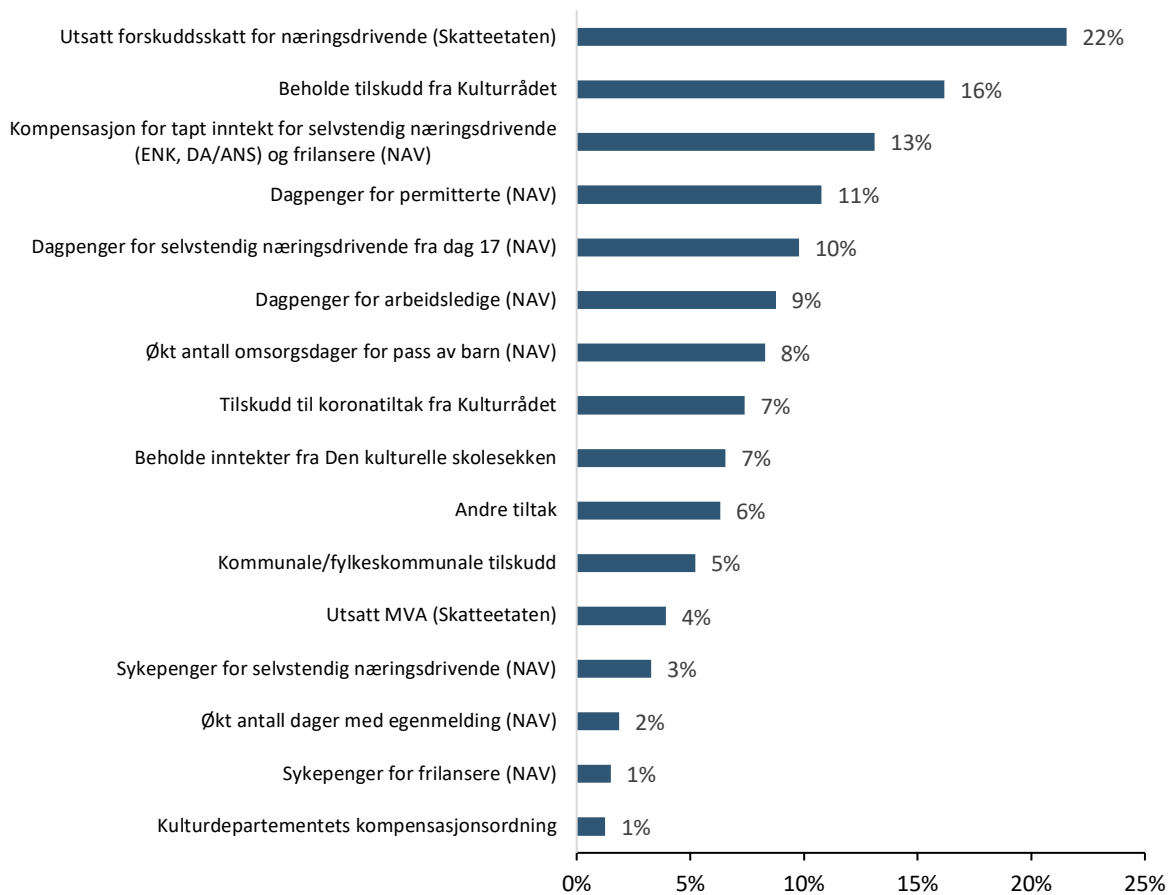
Inntrykket fra spørreundersøkelsene våre er et aktørene kjenner godt til de offentlige ordningene, men at de stort sett velger å ikke benytte dem. Det er ikke først og fremst fordi de ikke vurderes som relevante.

Bruk av offentlige tiltak blant individer

De aller fleste som har besvart individundersøkelsen, dvs. skapere, utøvere og ansatte, kjenner til de offentlige ordningene. For kunst- og kulturfeltene samlet sett finner vi at for de aller fleste ordningene velger mellom 40 og 60 prosent av respondentene å ikke benytte ordningene. Mellom 15 og 40 prosent oppgir at ordningene ikke er relevant, mens opptil 25 prosent har eller har planer om å benytte ordningene. Utsatt forskuddsskatt og å beholde tilskudd fra Kulturrådet er de mest benyttede ordningene med henholdsvis 22 og 16 prosent. Det er også flere som har benyttet ulike dagpengeordninger, som vist i figuren under.

³³ Dette gjelder kun de individene som oppgir å ha hele eller deler av inntekten sin som ansatt i enten en privat eller offentlig virksomhet. Dette spørsmålet ble ikke stilt i MIR.

Figur 3-6 Andel individrespondenter som oppgir å ha benyttet ulike offentlige tiltak. N=1892-2686³⁴

Musikkbransjen er den bransjen hvor flest individer rapporterer at de har tatt i bruk ulike ordninger. Det er nærmere 30 prosent av musikerne som har tatt i bruk kompensasjon for tapt inntekt for selvstendig næringsdrivende, utsatt forskuddsskatt for næringsdrivende og frilansere, og beholdt tilskudd fra Kulturrådet. Én av fire musikere oppgir også å benytte seg av dagpenger for selvstendig næringsdrivende. I den visuelle kunstbransjen, som flest individrespondenter oppgir å ha sitt hovedvirke innenfor, er det jevnt over færre som har benyttet de ulike ordningene. Også her skiller utsatt forskuddsskatt og beholdt tilskudd fra Kulturrådet seg ut som de ordningene som blir benyttet mest. Scenekunst skiller seg ut ved at betraktelig flere har benyttet seg av dagpenger for både permitterte og arbeidsledige. Dette sammenfaller med at flere av individene som jobber med scenekunst oppgir å ha blitt permittert, slik vi så i Figur 3-5. Individene i litteraturbransjen oppgir i liten grad å ha benyttet ordningene bortsett fra utsatt forskuddsskatt for næringsdrivende, 19 prosent oppgir å ha benyttet dette. Innen museum og kulturarv oppgir en større andel av individene enn for de øvrige bransjene, at ordningene ikke er relevante. Her er det viktig å påpeke at det er få respondenter i denne bransjen, altså vil små forskjeller i antall respondenter kunne utgjøre store forskjeller i andelen oppgitt. I tillegg er det en større andel fast ansatte som dermed ikke inngår i målgruppen kompensasjon rettet mot selvstendig næringsdrivende og deler av tilskuddsmidlene. Se Vedlegg H for en oversikt over individenes bruk av offentlig tiltak for kunst- og kulturfeltene samlet sett og enkeltvis for hvert kunstfelt.

³⁴ Merk at vi vet ikke hvor stor andel av individrespondentene som i utgangspunktet har mottatt tilskudd fra Kulturrådet.

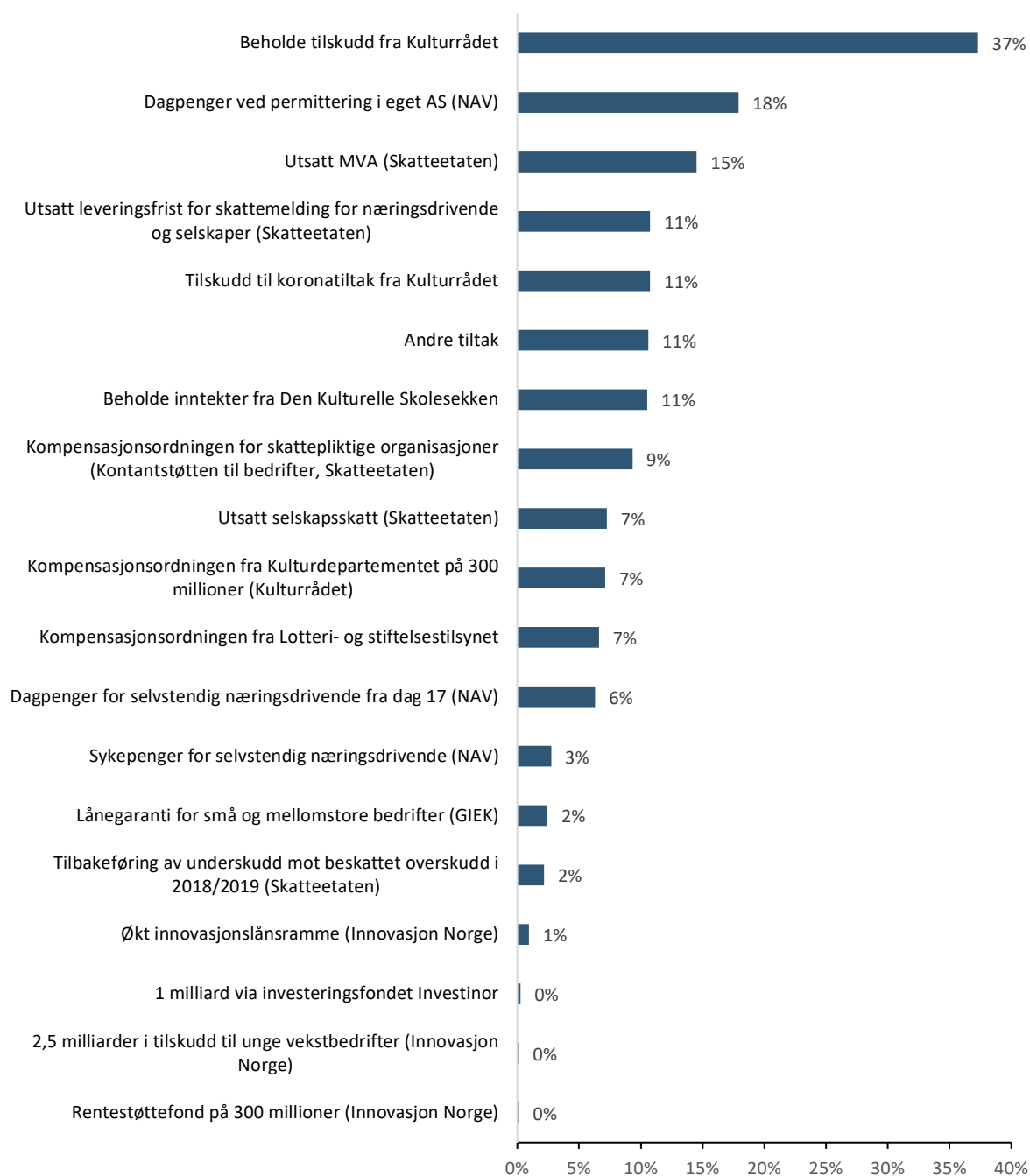
På spørsmålet om hvilke andre tiltak de har benyttet oppgir respondentene av individundersøkelsene i stor grad at de enten har søkt, fått innvilget eller beholdt tilskudd og stipender fra andre tilskuddsordninger enn det som var definert i undersøkelsen. Her er særlig Statens kunstnerstipend og ulike former for arbeidsstipend nevnt, samt støtte fra Fritt Ord. Det er også flere som oppgir private tiltak som utsettelse av renter og avdrag for ulike former for lån. Et fåtall oppgir også å ha fått støtte fra ordninger i andre land enn Norge.

Bruk av offentlige tiltak blant bedrifter/organisasjoner

Også blant bedrifter/organisasjoner finner vi at andelen som ikke kjenner til ordningene er lav. Aktørene vet med andre ord hva de kan søke om av kompensierende tiltak. Likevel er det en svært lav andel som har benyttet seg av tiltakene. Tiltaket som går ut på å beholde tilskudd fra Kulturrådet skiller seg ut som det tiltaket som den største andelen av virksomhetene benytter seg av. 37 prosent av bedriftene/organisasjonene oppgir å ha benyttet dette tiltaket. De øvrige tiltakene er i hovedsak benyttet av færre enn ti prosent av bedriftene/organisasjonene, som vist i figuren under. Den relativt begrensede bruken av ordningene kan i noen grad forklares med at ordningene ikke er relevante (for de fleste av ordningene oppgir om lag én av fire virksomheter at ordningen ikke er relevant). Sett bort i fra de som oppgir at ordningen ikke er relevant svarer likevel om lag 60 prosent av respondentene at de ikke benytter ordningene, og svært få (mindre enn 5 prosent for de fleste av ordningene) svarer at de vurderer å benytte ordningene på et senere tidspunkt.

Samme mønster gjør seg i stor grad gjeldende når en bryter opp etter kunst- og kulturfelt. Med unntak av litteraturfeltet, er beholde tilskudd fra Kulturrådet det tiltaket som en størst andel av bedriftene/organisasjonen innen hvert kunst- og kulturfelt oppgir å ha brukt. Respondentene innen litteratur har i større grad søkt om utsettelse av MVA. Se Vedlegg I for en oversikt over bedriftenes bruk av offentlig tiltak for kunst- og kulturfeltene samlet sett og enkeltvis for hvert kunstfelt.

Figur 3-7 Andel av bedrifter/organisasjoner som oppgir å ha benyttet ulike offentlige tiltak. N=519-828

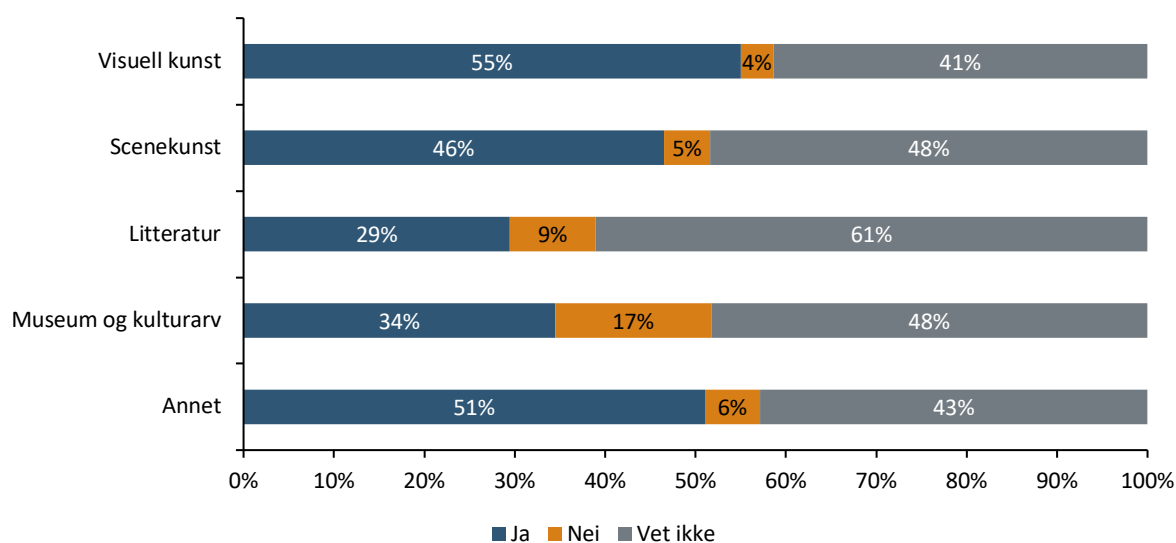

Brutt ned på virksomhetenes eierskapsform ser vi generelt heller ingen tydelige skiller i hvordan stiftelser/ideelle organisasjoner, private bedrifter eller offentlig eide institusjoner har benyttet seg av tiltakene. For enkelte tiltakene er det det imidlertid en sterk overvekt av private bedrifter blant aktørene som har benyttet ordningen. Særlig gjelder dette Skatteetatens ordninger for utsatt MVA, utsatt selskapskatt og utsatt leveringsfrist for skattemelding, som er benyttet av henholdsvis 24 prosent, 9 prosent og 18 prosent av de private bedriftene. Vi finner ingen tydelige skiller i bruk av ordningene mellom bedrifter/organisasjoner i ulike regioner. Heller ikke brutt ned på ulike kunst- og kulturfelt synes det å være vesentlige forskjeller i bruk av ordningene.

3.3 Behov for nye tiltak

Individrespondentene oppgir i varierende grad at det er behov for andre tiltak enn de som eksisterer per i dag (7. mai). I overkant av halvparten (55 prosent) av innen visuell kunst oppgir at det er behov for andre tiltak, og nær halvparten innen scenekunst (46 prosent). Til sammenlikning oppgir under en tredjedel (29 prosent) av individene innen litteratur, dvs. i hovedsak forfattere, tilsvarende behov. At en lavere andel forfattere osv. opplever et behov for tiltak, er i tråd med at aktørene innen dette kunstfeltet virker å være mindre negativt påvirket av de innskrenkende tiltakene.

Figur 3-8 Mener du det er behov for andre tiltak enn de som eksisterer per i dag? N=2 147³⁵³⁶

³⁵ Spørsmålet ble ikke stilt i MIR-undersøkelsen. Respondentene besvarte i stedet i åpent tekstfelt om det er «andre tiltak du savner som kunne hjulpet deg i denne krisen».

³⁶ Individene som har oppgitt «annet» jobber i hovedsak innenfor det audiovisuelle feltet (film og tv) eller tverrfaglig.

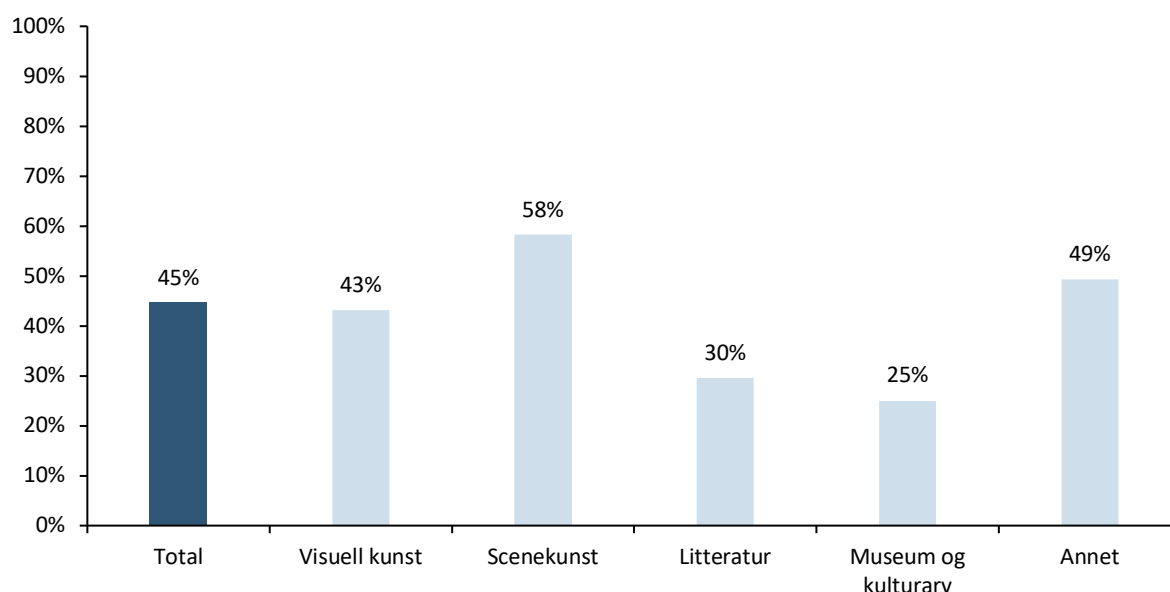
4. Framtidsutsikter

Ifølge individenes egne anslag vil en videreføring av dagens forbud (per 9. juni 2020) mot kulturarrangementer med mer enn 50 personer, i snitt medføre et inntektstap på rundt 45 prosent av forventede inntekter fra kunst- og kulturfeltene i 2020. Skuespillere, dramatikere, sceneinstruktører osv., anslår høyest³⁷ gjennomsnittlig inntektstap, på 58 prosent, mens forfattere o.l. anslår i snitt et tap på 30 prosent. Det er også innen scenekunst at en høyest andel individer (23 prosent) vurderer å bytte bransje. Samtidig vet vi at forbudet mot arrangementer på mellom 51-200 personer trolig vil bli opphevet 15. juni, vil dermed delvis motvirke det anslåtte samlede inntektstapet for 2020. Blant bedrifter/organisasjoner ser vi et lignende bilde. Også her er forventningen ved et slikt scenario et inntektstap på 45 prosent av forventede inntekter.

4.1 Forventninger til inntekt/omsetning i 2020 gitt videreføring av tiltak per 7. mai

Vi har bedt respondentene anslå forventet inntektstap i 2020 gitt at gjeldende forbud (per 7. mai 2020) mot kulturarrangementer med mer enn 50 personer varer til 31. desember 2020. Individrespondentene innen scenekunst oppgir i snitt at rundt 58 prosent av inntektene fra kunst- og kulturfeltene fra 2020 vil gå tapt, mens tilsvarende andel er på 43-48 prosent for individer innen visuell kunst og de som opererer tverrfaglig eller innen andre kunstfelt enn de som er spesifisert her («annet»).

Figur 4-1 Individenes oppgitte svar på hvor stor andel av deres forventede inntekt fra kunst- og kulturfeltene i 2020 som vil gå tapt gitt at forbudet mot kulturarrangementer med mer enn 50 personer varer til 31. desember 2020. N=1 962³⁸³⁹

³⁷ Vi har ikke anslag på dette for aktører innen musikkbransjen, og vi vet derfor ikke hvorvidt forventet inntektstap er høyere her gitt en videreføring av forbudet.

³⁸ Tilsvarende spørsmål ble ikke stilt i MIR-undersøkelsen til musikkbransjen.

³⁹ Individene som har oppgitt «annet» jobber i hovedsak innenfor det audiovisuelle feltet (film og tv) eller tverrfaglig.

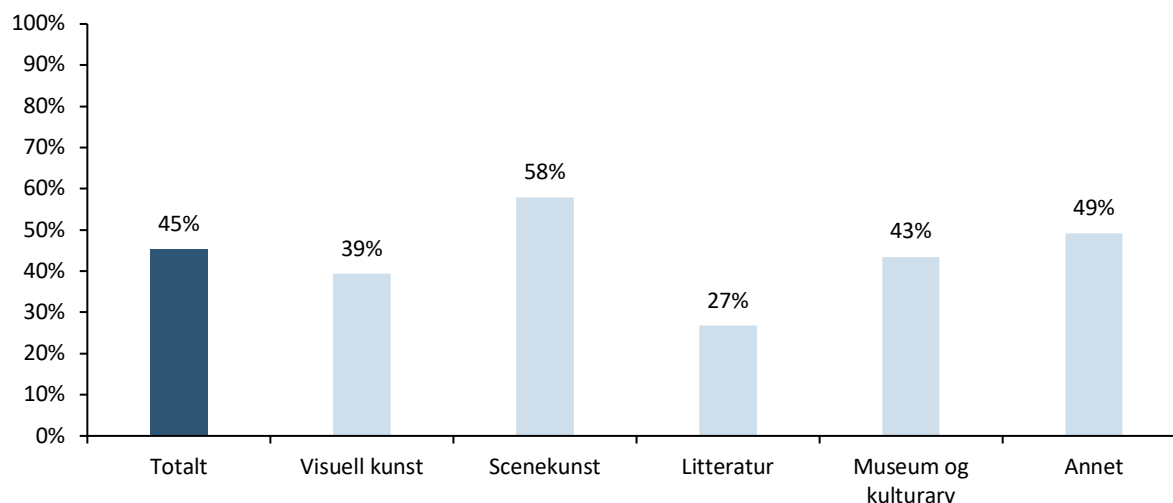
Tabellen under viser individenes anslåtte inntektstap fra kunst- og kulturfeltene i 2020, gitt en videreføring av forbudet, fordelt etter individenes estimerte inntekt fra kunst- og kulturfeltene i 2020.

Tabell 4-2 Individenes gjennomsnittlig forventet inntektstap dersom gjeldende forbud (per 7. mai 2020) mot kulturarrangementer på over 50 personer varer til 31. desember 2020⁴⁰, etter estimert inntekt fra kunst- og kulturfeltene i 2020⁴¹. Tabellen viser forventet tap gitt at individene tror de vil tape mer enn null prosent.

Estimert inntekt fra kunst og kultur 2020	Anslått gjennomsnittlig forventet inntektstap	N
Mindre enn 100 000 kr	55 %	375
100 000 - 249 999 kr	55 %	426
250 000 - 499 999 kr	46 %	554
500 000 - 999 999 kr	47 %	348
1 mill. kr eller mer	40 %	46
Totalt	50 %	1 749

Dersom smittevernstiltakene gjeldende per 7. mai 2020 skulle blitt videreført ut kalenderåret 2020, oppgir virksomhetene et forventet inntektstap på 45 prosent av forventet inntekt. Det høyeste forventede inntektsbortfallet ved et slikt scenario finner vi innen scenekunst, hvor det oppgitte gjennomsnittlige inntektsbortfallet er 58 prosent. Til sammenligning er det forventede inntektsbortfallet ved en videreføring av smittevernstiltakene ut 2020 på 20 prosent for virksomheter som har sin hovedaktivitet innen litteratur. I gjennomsnitt forventer virksomhetene innen de øvrige kunstformene at et slikt scenario vil føre til at inntektene i 2020 blir nesten halvert i forhold til forventet inntekt.

Figur 4-3 Bedriftene/organisasjonens svar på hvor stor andel av deres forventede inntekt forut for korona som vil gå tapt gitt at forbudet mot kulturarrangementer med mer enn 50 personer varer til 31. desember 2020. N=549⁴²

⁴⁰ Tilsvarende spørsmål om forventet inntekt ble ikke stilt til respondentene av MIR undersøkelsen, siden undersøkelsen ble sendt ut før arrangementer med inntil 50 personer ble tillatt. Tallene representerer derfor kun de respondentene av de øvrige undersøkelsene som oppga at de forventet et tap dersom tiltakene per 7. mai vedvarer. Tabellen viser også kun snittet for respondenter som oppgir et forventet tap større enn null.

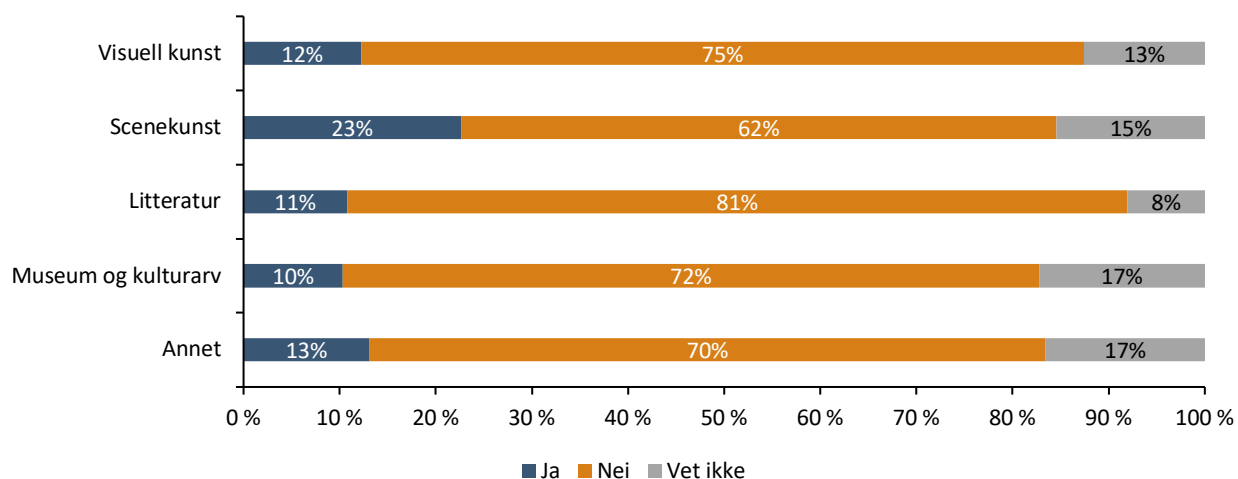
⁴¹ Inntekten er justert til 2020 basert på respondentenes oppgitte inntekt fra kunst og kultur i 2019 tillagt en antatt årlig vekst på 5 prosent (slik næringen har gjort for perioden 2016 til 2018).

⁴² Tilsvarende spørsmål ble ikke stilt i MIR-undersøkelsen til musikkbransjen, siden undersøkelsen ble sendt ut før arrangementer med inntil 50 personer ble tillatt.

4.2 Aktørenes vurdering av bransjebytte

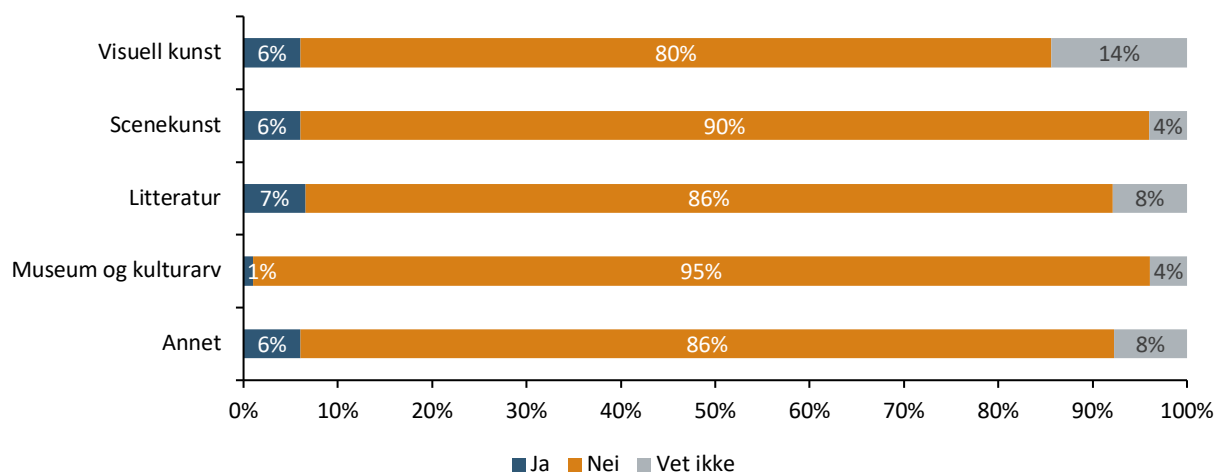
I tråd med at en større andel individer innen scenekunst oppgir et inntektstap, er det også en noe større andel (23 prosent) som vurderer å bytte bransje. I øvrige bransjer vurderer mellom 10 og 14 prosent et bransjebytte (se figur under).

Figur 4-4 Individenes svar på «Vurderer du å bytte til en annen bransje (enn kunst- og kulturfeltene)?». N=2138^{43,44}

Kun et fåtall av bedriftene/organisasjonen vurderer å avvikle eller legge om driften til en annen bransje. Dette er gjeldende for bedrifter og organisasjoner innen alle kunstformer, men særlig for aktører innen museum og kulturarv hvor kun én prosent av respondentene oppgir dette som et alternativ som de reelt vurderer. Den store overvekten av respondentene oppgir at de akter å fortsette driften innen samme bransje som i dag.

Figur 4-5 Organisasjoner/bedrifters svar på «Vurderer dere å legge ned driften eller legge om driften til en annen bransje enn kunst- og kulturfeltene?». N=576⁴⁵

⁴³ Tilsvarende spørsmål ble ikke stilt i MIR-undersøkelsen til musikkbransjen. Respondentene besvarte i stedet hvorvidt de «fryktet at de ikke skulle kunne jobbe med musikk etter koronakrisen».

⁴⁴ Individene som har oppgitt «annet» jobber i hovedsak innenfor det audiovisuelle feltet (film og tv) eller tverrfaglig.

⁴⁵ Tilsvarende spørsmål ble ikke stilt i MIR-undersøkelsen til musikkbransjen, her fikk respondentene spørsmål om de «frykter å gå konkurs».

Referanser

Folkehelseinstituttet. (2020, 05 28). *Arrangementer, samlinger og sommeraktiviteter*. Hentet fra Folkehelseinstituttet: <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/rad-og-informasjon-til-andre-sektorer-og-yrkesgrupper/anbefalinger-ved--store-arrangementer-knyttet-til-koronasmitte-i-norge/>

Grünfeld, L., Westberg, N. B., Guldvik, M. K., Erraia, J., Gaustad, T., & Gran, A.-B. (2020). *Kultursektorens økonomi i Norge*. Menon-publikasjon Nr. 55/2020. Menon Economics og BI:CCI.

Vedlegg A. Mottakere av individundersøkelsen

Tabell A-1 Organisasjoner som har sendt ut individundersøkelsen til sine medlemmer og antall medlemmer som oppgitt av organisasjonen

Bransje	Medlemsorganisasjon	Antall medlemmer	Total
Litteratur	Forfatterforbundet	413	2 059
	Norsk Oversetterforening	334	
	Norsk Faglitterær forfatter- og oversetterforening	682	
	Den norske forfatterforening	630	
Scenekunst	Norsk skuespillerforbund	1 396	3 378
	Dramatikerforbundet	462	
	Norske dansekunstnere NODA	950	
	Norsk Sceneinstruktørforening	200	
	Musikkteaterforum	370	
Visuell kunst	Norske Kunsthåndverkere	930	7 069
	Norske billedkunstnere	2 741	
	Norske Grafikere	341	
	Samisk kunstnerforbund	282	
	Forbundet frie fotografer	306	
	Norske tekstilkunstnere	224	
	Norsk billedhuggerforening	395	
	Landsforeningen Norske Malere	605	
	Norges fotografforbund	500	
	Unge kunstneres samfund	655	
Norsk kuratorforening	90		
Totalt			12 506

Vedlegg B. Mottakere av organisasjons- /bedriftsundersøkelsen

Tabell B-1 Organisasjoner som har sendt ut organisasjons-/bedriftsundersøkelsen til sine medlemmer og antall medlemmer som oppgitt av organisasjonen⁴⁶

Bransje	Medlemsorganisasjon	Antall medlemmer	Totalt
Litteratur	Bokhandlerforeningen	147	235
	Forleggerforeningen	88	
Scenekunst	Norsk teater og orkesterforening	51	173
	Danse- og teatersentrum	122	
Visuell kunst	Norske kunstforeninger	150	150
Museum og kulturarv	Museumsforbundet	95	95
Flere	Norway Festivals (Norske festivaler)	62	146
	TRAP	29	
	Spekter	55	
Totalt			799

⁴⁶ Organisasjons-/bedriftsundersøkelsen ble også sendt til Virke, men ble dessverre ikke sendt ut til medlemmene.

Vedlegg C. Mottakere av MIR-undersøkelsen

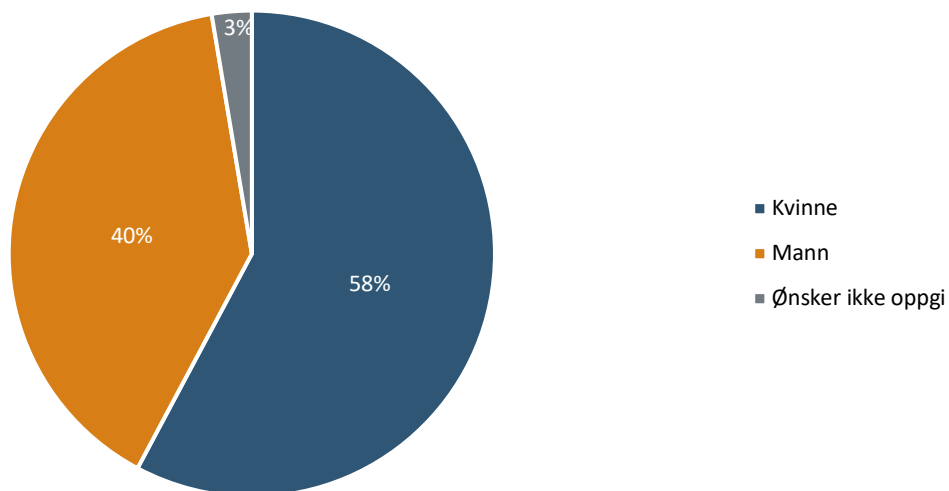
Tabell C-1 Organisasjoner som har sendt ut MIR-undersøkelsen til sine medlemmer og antall medlemmer som oppgitt av organisasjonen

Bransje	Medlemsorganisasjon	Antall medlemmer
Musikk	BFSP	600
	FolkOrg	290
	FONO	150
	GramArt	2800
	IFPI	21
	Komponistforeningen	319
	Musikkforleggerne	35
	NEMAA	250
	NOPA	1507
	Norsk Jazzforum	801
	Norske Konsertarrangører	419
	Norske Kulturhus	130
	Platearbeiderforeningen	1000
	Samspill	91
	Norsk Musikkråd	1594
	CREO	2186
Kulturrådet (søkt tilskudd)	4000	
Totalt	16 193	

Vedlegg D. Karakteristikk ved individrespondenter

I dette vedlegget presenterer vi hvordan respondentene av undersøkelsen fordeler seg på henholdsvis kjønn, alder og region. 58 prosent av respondentene er kvinner, 40 prosent er menn og 3 prosent ønsker ikke å oppgi hvilke kjønn de er. Fordelingen inneholder ikke svar fra individer på musikkfeltet ettersom respondentene av MIR ikke har blitt spurt om å oppgi kjønn.

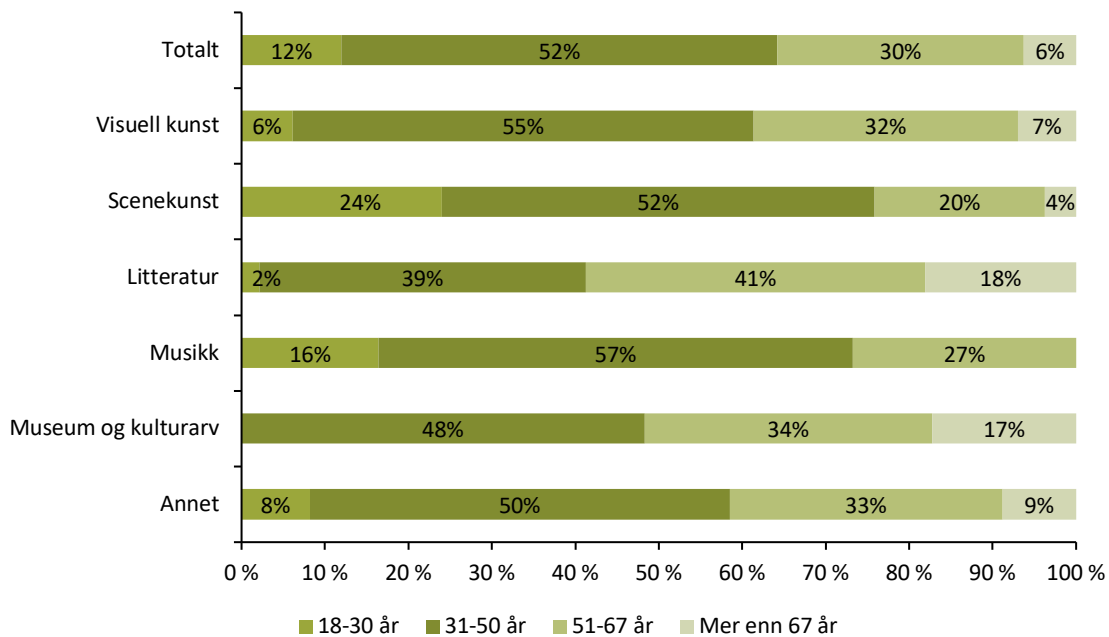
Figur D-1 Respondentene av individundersøkelsens fordeling på kjønn. N=2 149⁴⁷

Når det gjelder aldersfordelingen er om lag halvparten av respondentene i aldersgruppen 31-50 år. 30 prosent er mellom 51 og 67 år, mens 12 prosent oppgir at de er mellom 18 og 30. Det er også seks prosent av respondentene som er over 67 år, hvor vi ser av Figur D-2 at det er særlig på litteraturfeltet og innenfor museum og kulturarv at dette gjør seg gjeldende.

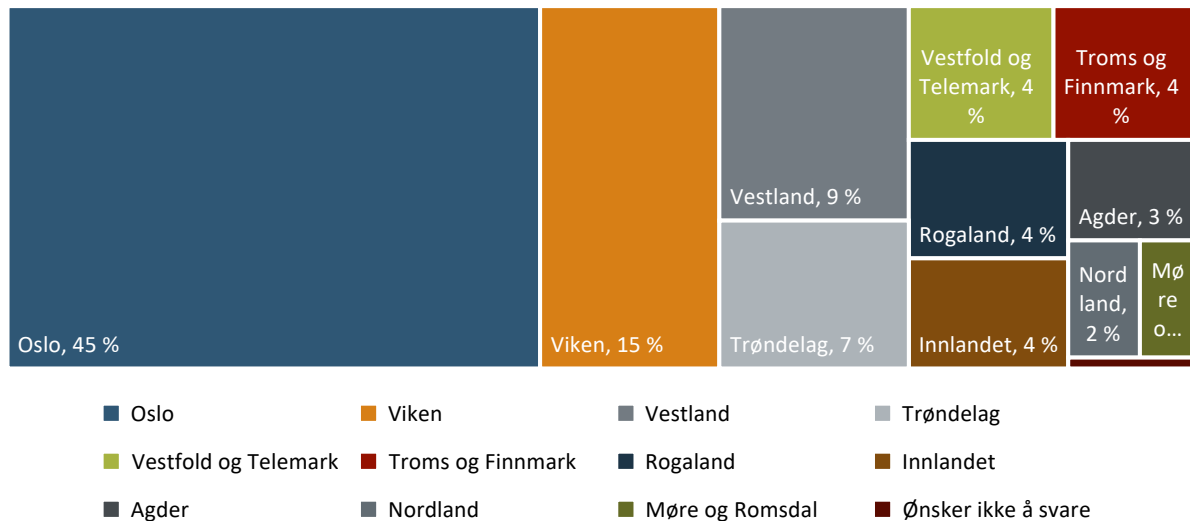
⁴⁷ Tilsvarende spørsmål ble ikke stilt i MIR-undersøkelsen til musikkbransjen.

Figur D-2 Respondentene av individundersøkelsens fordeling på aldersgrupper. N=3 040⁴⁸

Ikke overraskende oppgir en stor andel at de holder til i Oslo (45 prosent). Videre bor 15 prosent i Viken, 9 prosent i Vestland og 7 prosent i Trøndelag. De øvrige fylkene er alle representert av mellom 2 og 5 prosent av respondentene.

Figur D-3 Respondentene av individundersøkelsens fordeling på fylke. N=3 029

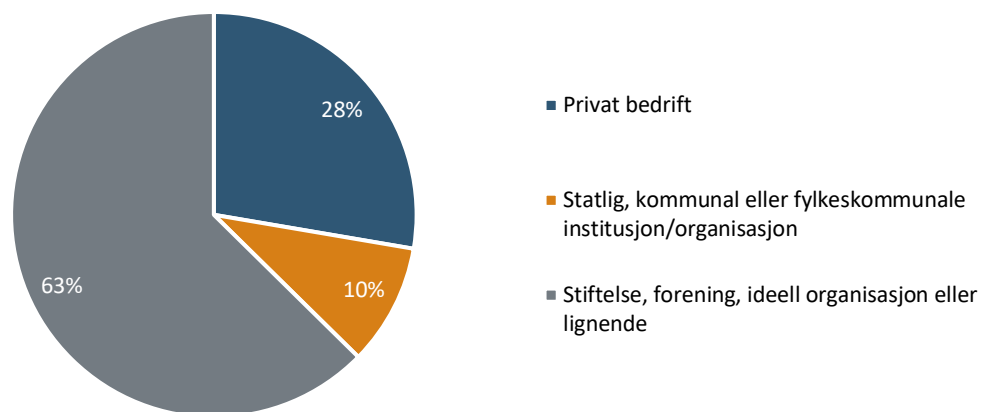
Merk at vi vet ikke hvordan medlemmene til de ulike medlemsorganisasjonene, eller individene generelt innen kultur- og kunstfeltene, fordeler seg på kjønn, alder og region. Vi vet dermed ikke i hvilken grad svarene er representative for kjønn, alder og region.

⁴⁸ Individene som har oppgitt «annet» jobber i hovedsak innenfor det audiovisuelle feltet (film og tv) eller tverrfaglig.

Vedlegg E. Karakteristikk ved organisasjoner/bedrifter

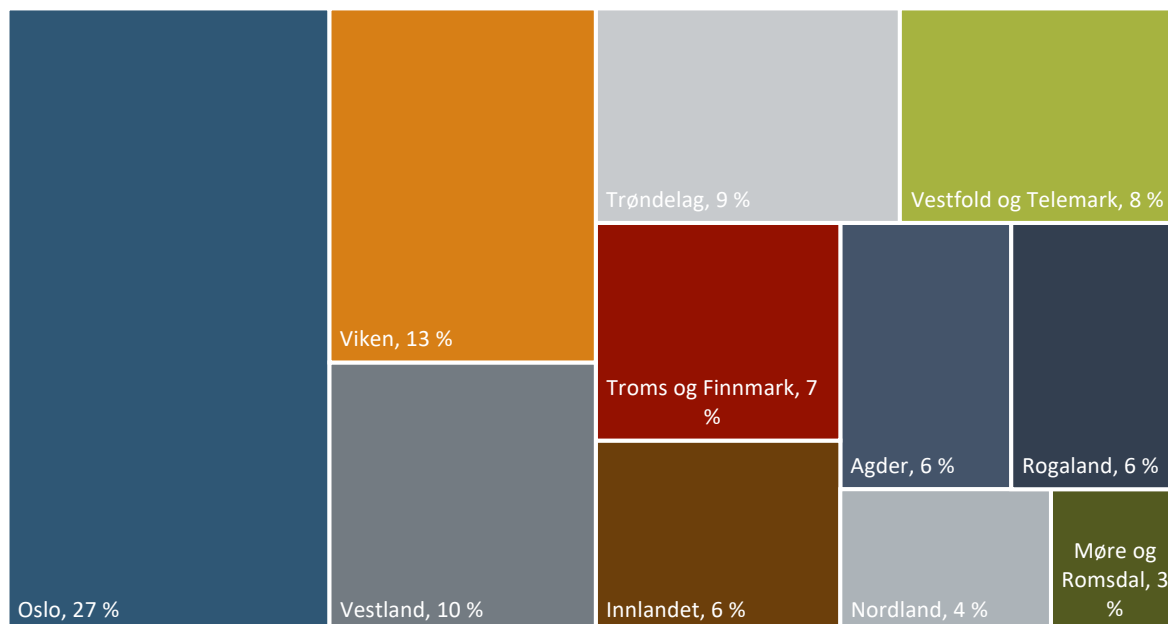
Rundt to tredjedeler (63 prosent) av aktørene som har besvart organisasjonens/bedriftsundersøkelsen oppgir å være stiftelse, forening o.l., mens 28 prosent er private bedrifter. De resterende 10 prosent er statlig, kommunale eller fylkeskommunale institusjoner/organisasjoner.

Figur E-1 Eierskapsform for aktørene som har besvart organisasjons-/bedriftsundersøkelsen. N=578

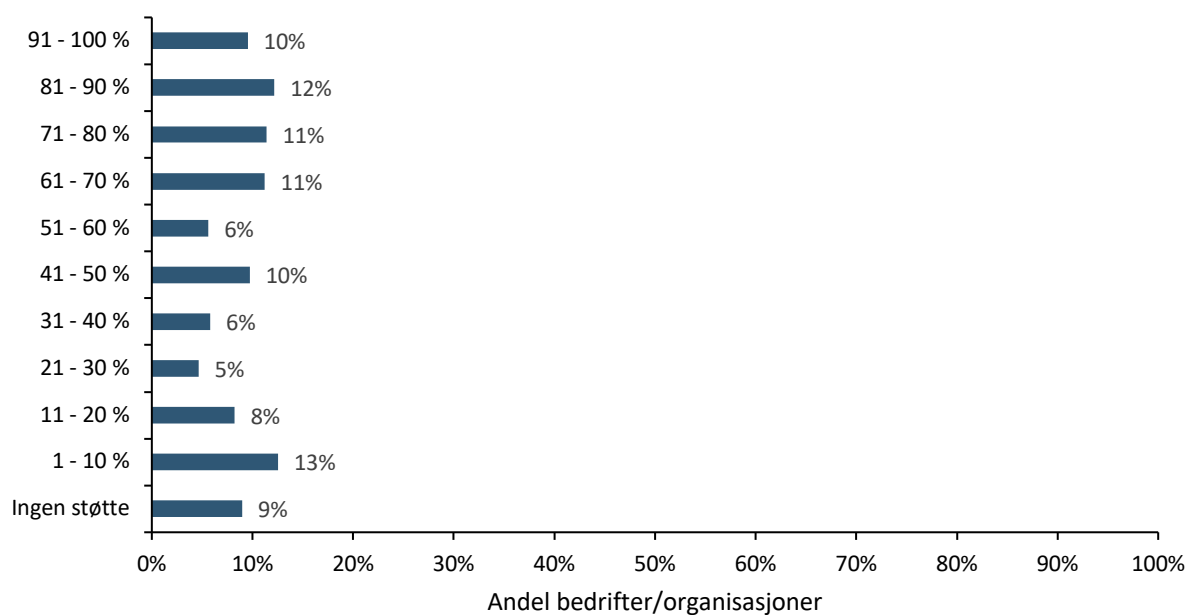
Respondentene har en god geografisk spredning.

Figur E-2 Respondentene av bedrifts/organisasjons-undersøkelsens geografiske tilhørighet. N=967

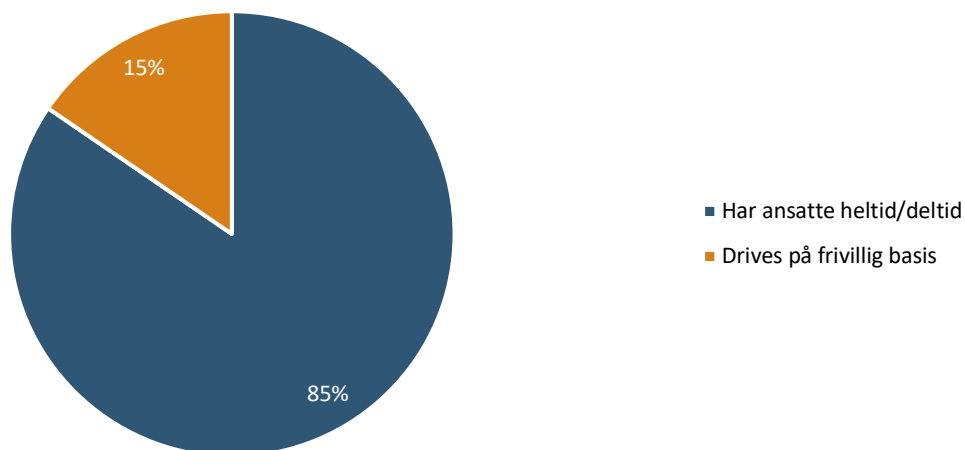
Virksomhetenes inntekter stammer i varierende grad fra offentlige tilskudd/støtte. Som forventet har private selskap en mindre andel av inntektene fra tilskudd, mens offentlig eide har en høyere andel. Stiftelsene har omtrent samme fordeling som totalen.

Figur E-3 Organisasjonenes andel av inntekter fra offentlig tilskudd/støtte. N=534

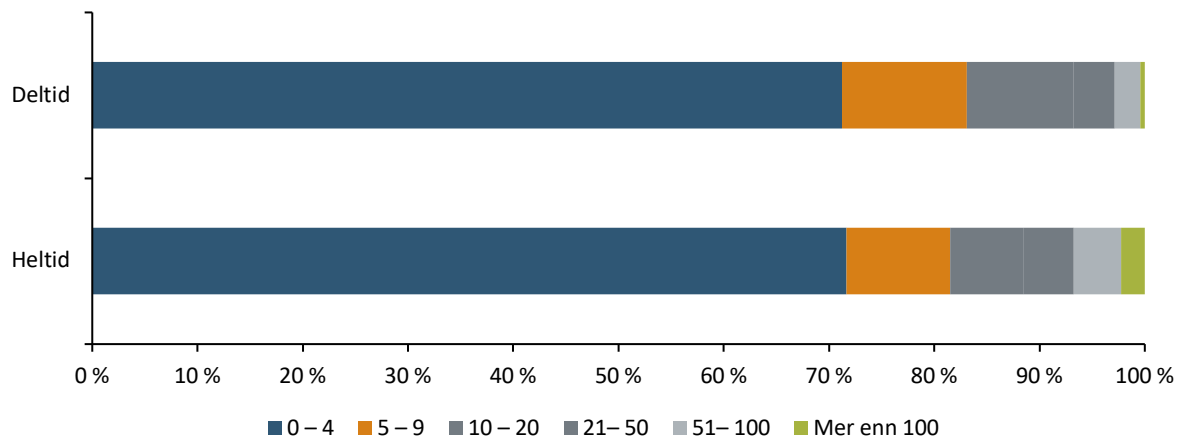
85 prosent av virksomhetene har minst én ansatt, mens de øvrige virksomhetene er drevet på frivillig basis.

Figur E-4 Andel av bedriftene/organisasjonene som har ansatte/ikke ansatte. N=576

Blant bedriftene/organisasjonene med ansatte har om lag 70 prosent mellom inntil fire heltidsansatte. Blant de samme virksomhetene er det inntil 70 prosent som har inntil fire deltidsansatte. Det er kun to prosent av virksomhetene som har mer enn 100 heltidsansatte.

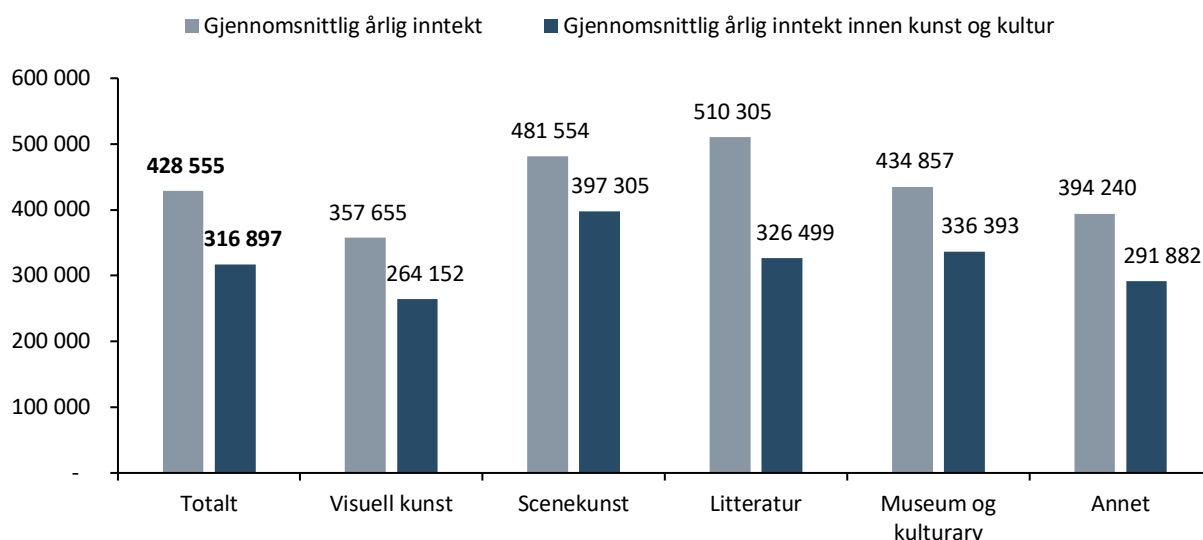
Figur E-5 Bedriftene/organisasjonene med ansatte gruppert etter antall heltids- og deltidsansatte. N=487

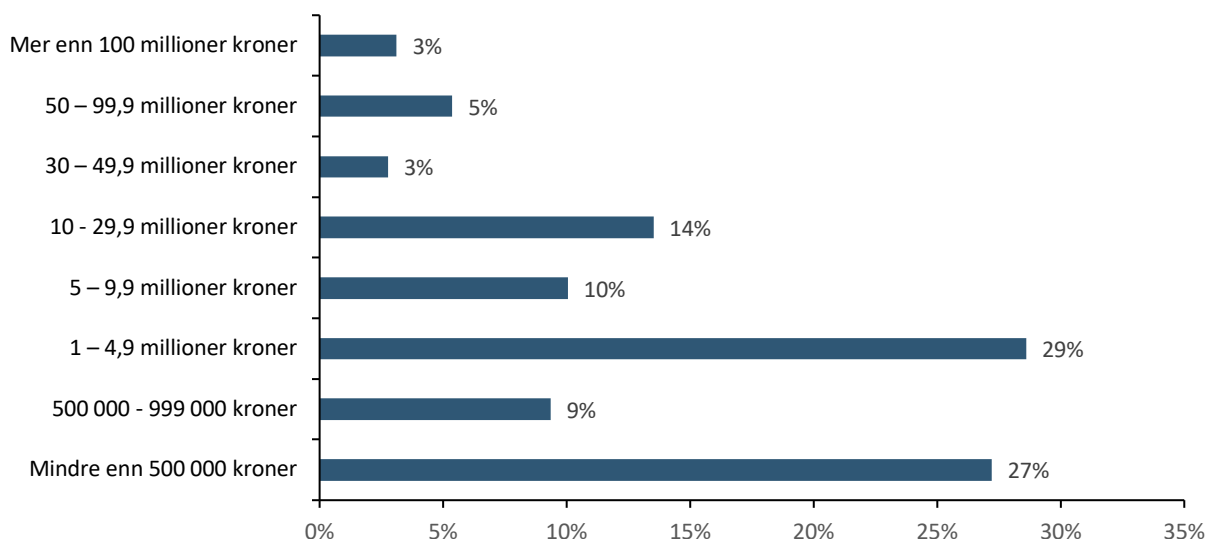
Vedlegg F. Inntekt og omsetning i 2019

Vi har bedt individene anslå hvor stor henholdsvis inntekt og omsetning de har fra kunst- og kulturfeltene. Figuren under viser individenes oppgitte årlige inntekt for 2019 både totalt og andelen innen kunst og kultur. Gjennomsnittlig årsinntekt ligger på rett over 400 000 kr, hvor i snitt 74 prosent av inntekten er innen kunst og kultur. Litteraturfeltet er det feltet med høyest oppgitt årlig inntekt, men også det feltet hvor differansen med inntekt tilknyttet kunst og kultur er størst.

Figur F-1 Gjennomsnittlig oppgitt årsinntekt i kroner for 2019 innen kunst og kultur fordelt på kunstfelt. N=2 155^{49,50}

Figur F-2 Bedriftene/organisasjonene i undersøkelsen fordelt på omsetning i 2019. N=577

⁴⁹ Tilsvarende spørsmål ble ikke stilt i MIR-undersøkelsen.

⁵⁰ Individene som har oppgitt «annet» jobber i hovedsak innenfor det audiovisuelle feltet (film og tv) eller tverrfaglig.

Vedlegg G. Inntektstap

Tabell G.1 Gjennomsnittlig reelt inntektstap som følge av faktiske avlysninger, avbestillinger og utsettelse for 2020, fordelt på estimert inntekt for 2020

Kategori	Gjennomsnittlig inntektstap	N
Estimert inntekt fra kunst og kultur 2020⁵¹		
Mindre enn 100 000 kr	53 234	341
100 000 - 249 999 kr	63 538	410
250 000 - 499 999 kr	84 737	549
500 000 - 999 999 kr	108 054	341
1 mill. kr eller mer	524 372	43
Kjønn⁵²		
Kvinne	76 146	956
Mann	109 560	678
Aldersgruppe		
18-30 år	63 076	300
31-50 år	86 643	1214
51-67 år	114 342	670
Mer enn 67 år	84 829	128
Region⁵³		
Øst-Norge	95 464	1515
Vest-Norge	71 594	293
Midt-Norge	98 155	174
Sør-Norge	94 169	165
Nord-Norge	82 570	144
Totalt⁵⁴	91 445 kr	2315

⁵¹ Inntekten er justert til 2020 basert på respondentenes oppgitte inntekt fra kunst og kultur i 2019 tillagt en antatt årlig vekst på 5 prosent (slik tilfellet er for kultursektoren i perioden 2016 til 2018).

⁵² Vi kjenner ikke til respondentenes kjønn i musikkbransjen, da denne bakgrunnsvariabelen ikke ble kartlagt som del av MIR-undersøkelsen. Sammenlikningen av menn og kvinner utelater derfor musikkbransjen.

⁵³ Fylkene er inndelt i regioner etter denne fordelingen: Øst-Norge = Viken, Innlandet og Oslo | Sør-Norge = Agder og Vestfold og Telemark | Vest-Norge = Vestland og Rogaland | Midt-Norge = Trøndelag og Møre og Romsdal | Nord-Norge = Troms og Finnmark og Nordland.

⁵⁴ Antall observasjoner for det totale gjennomsnittet er betraktelig høyere enn de oppgitt fordelt på inntektsnivå og for kjønn med bakgrunn i at dette ikke ble oppgitt i MIR-undersøkelsen. Dette innebærer at vi for musikkfeltet har anledning til å vurdere det reelle inntektsbortfallet, men har ikke anledning til å dekomponere det på oppgitt inntekt og kjønn. Vi har her også valgt å se bort ifra de som har oppgitt «Ønsker ikke oppgi».

Vedlegg H. Individens bruk av offentlige tiltak

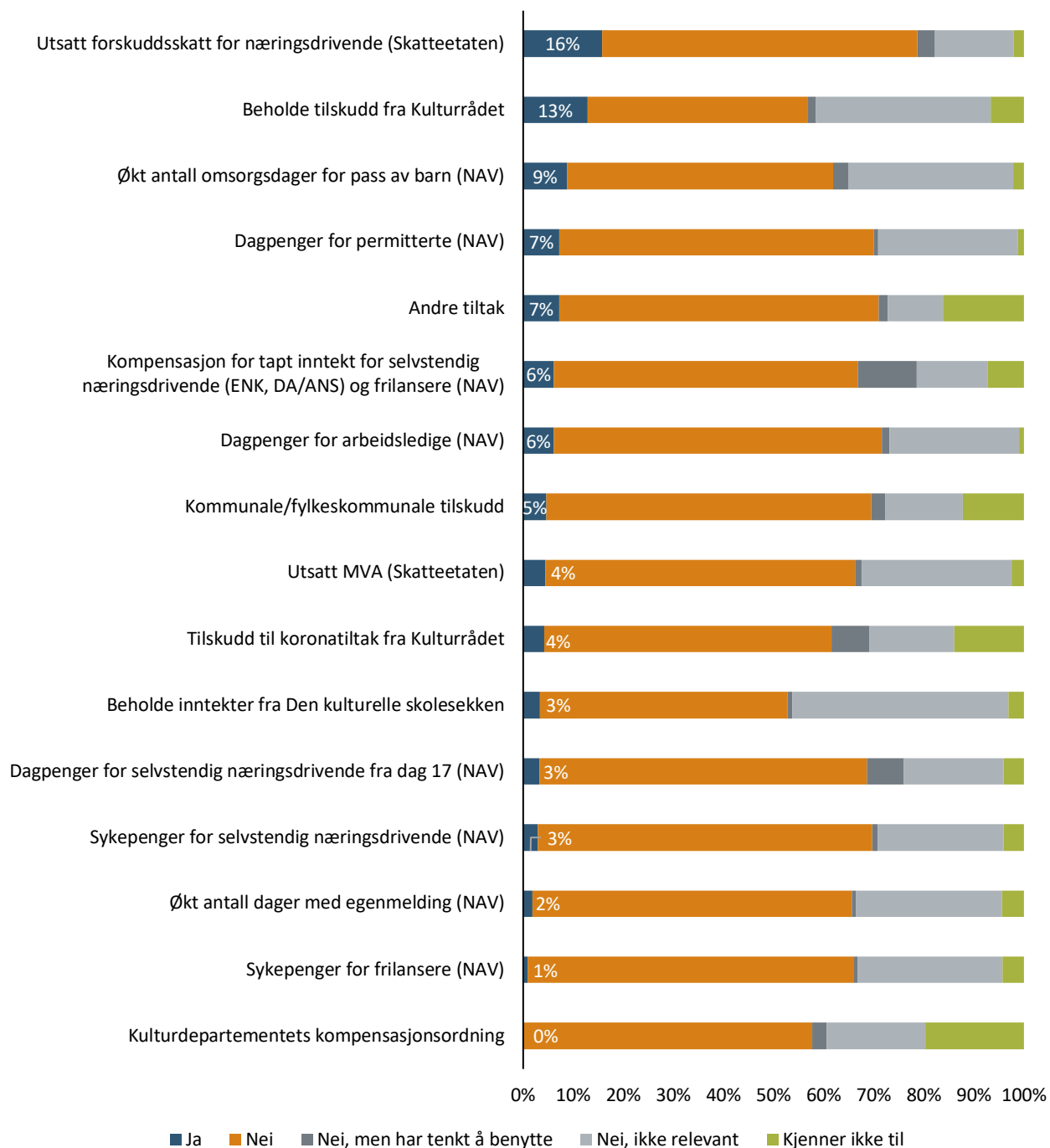
Tabell H-1 Individenes svar på «Har du benyttet noen av følgende tiltak fra det offentlige, siden 12. mars 2020 (da restriksjonene kom)?»

Tiltak	Ja	Nei	Nei, men har tenkt å benytte	Nei, ikke relevant	Kjenner ikke til	N
Dagpenger for selvstendig næringsdrivende fra dag 17 (NAV)	10 %	54 %	11 %	21 %	4 %	2678
Dagpenger for arbeidsledige (NAV) ⁵⁵	9 %	63 %	3 %	24 %	1 %	1894
Dagpenger for permitterte (NAV) ⁵⁶	11 %	59 %	2 %	28 %	1 %	1892
Kompensasjon for tapt inntekt for selvstendig næringsdrivende (ENK, DA/ANS) og frilansere (NAV)	13 %	48 %	15 %	16 %	7 %	2686
Utsatt MVA (Skatteetaten)	4 %	56 %	1 %	36 %	3 %	2628
Utsatt forskuddsskatt for næringsdrivende (Skatteetaten)	22 %	55 %	4 %	17 %	3 %	2664
Beholde tilskudd fra Kulturrådet	16 %	37 %	2 %	37 %	8 %	2632
Beholde inntekter fra Den kulturelle skolesekken	7 %	42 %	1 %	47 %	4 %	2625
Kulturdepartementets kompensasjonsordning	1 %	49 %	3 %	31 %	16 %	2615
Tilskudd til koronatiltak fra Kulturrådet	7 %	48 %	9 %	20 %	15 %	2635
Sykepenger for frilansere (NAV)	1 %	60 %	1 %	34 %	4 %	2614
Sykepenger for selvstendig næringsdrivende (NAV)	3 %	61 %	1 %	30 %	4 %	2619
Økt antall omsorgsdager for pass av barn (NAV)	8 %	49 %	4 %	37 %	2 %	2646
Økt antall dager med egenmelding (NAV)	2 %	59 %	1 %	34 %	5 %	2617
Kommunale/fylkeskommunale tilskudd	5 %	58 %	4 %	19 %	14 %	2629
Andre tiltak	6 %	61 %	2 %	16 %	15 %	2599

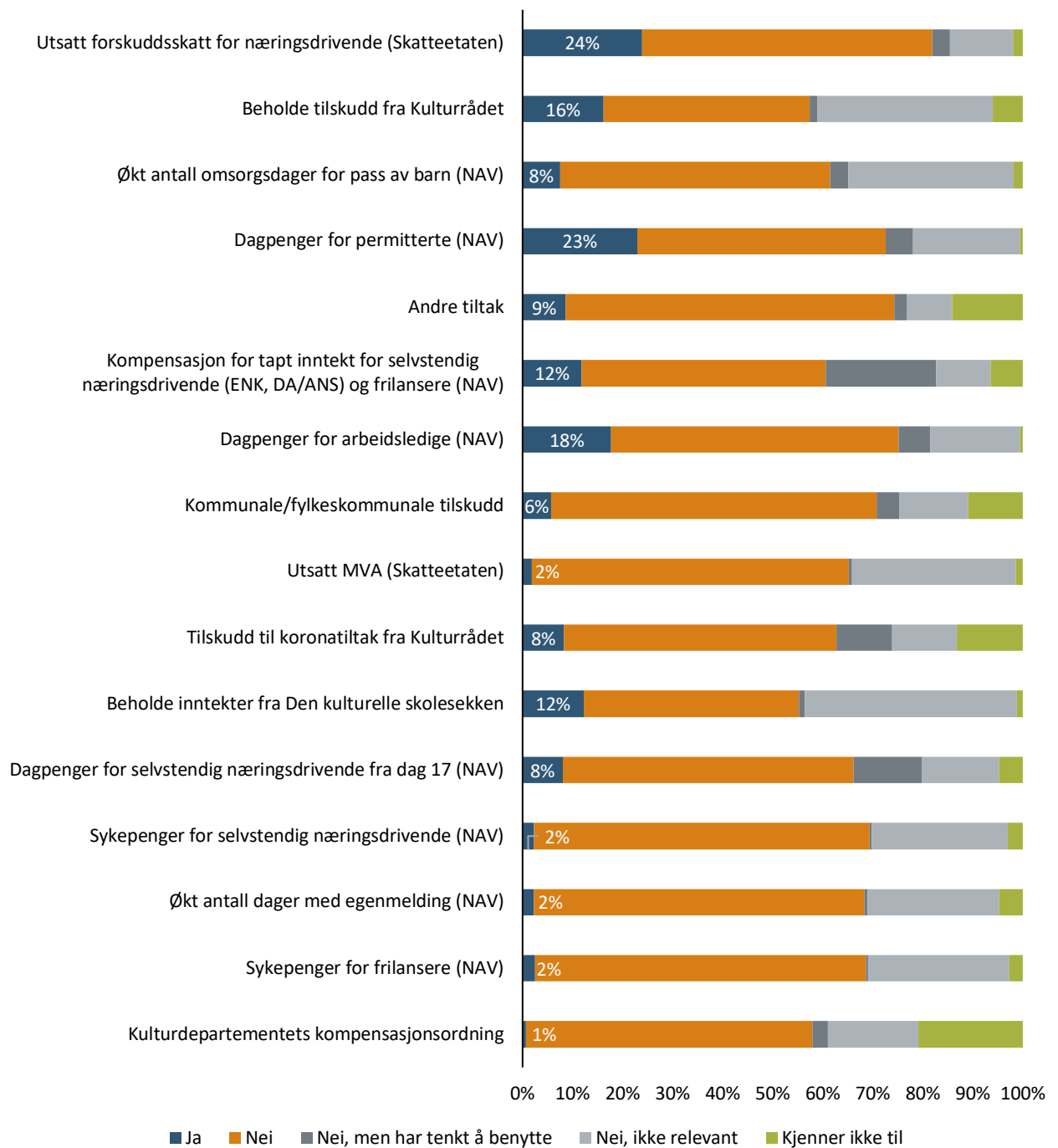
⁵⁵ Spørsmål om dette tiltaket ble ikke stilt i MIR-undersøkelsen til musikkbransjen.

⁵⁶ Spørsmål om dette tiltaket ble ikke stilt i MIR-undersøkelsen til musikkbransjen.

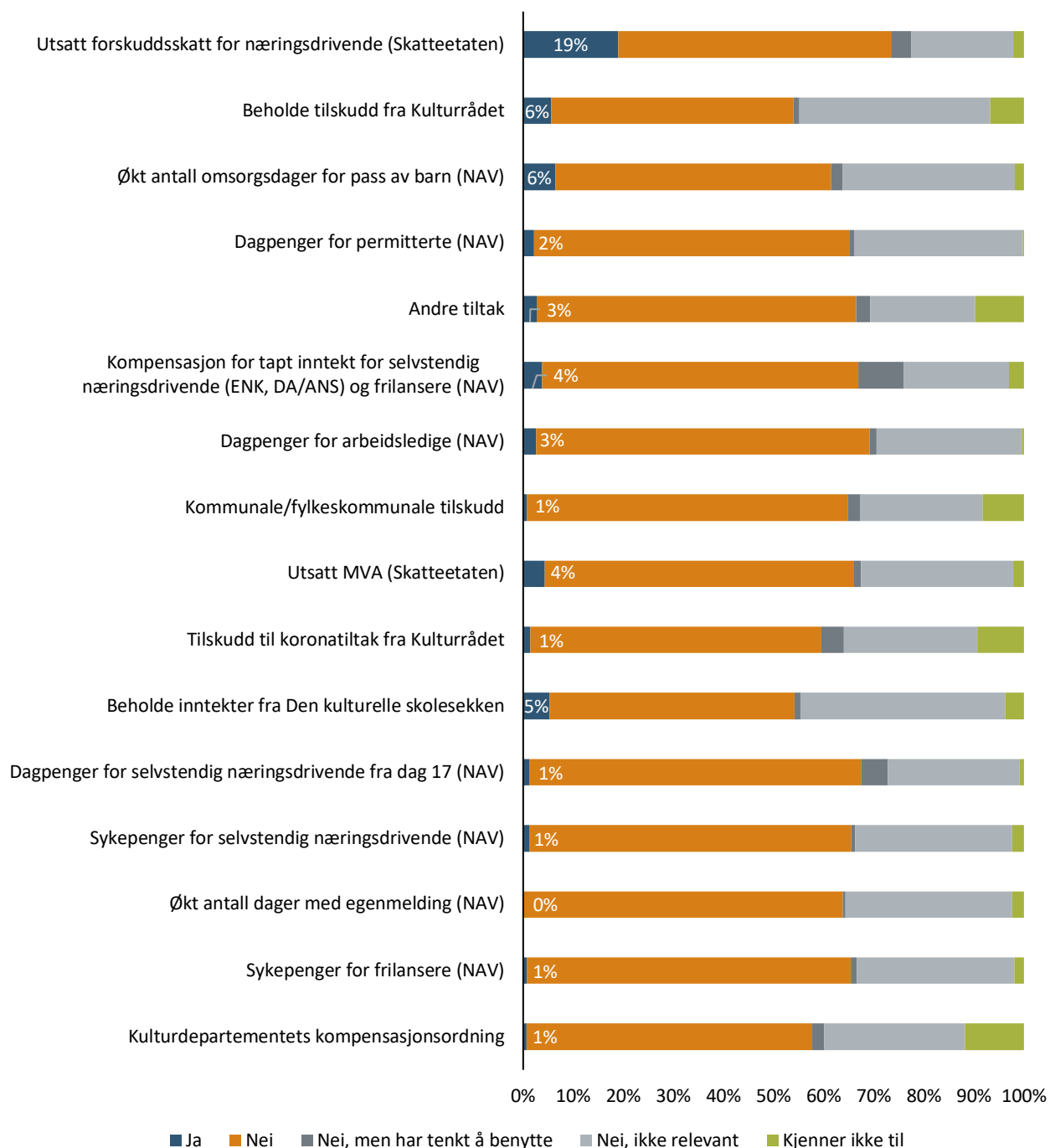
Figur H-2 Individene innen «Visuell kunst» sitt svar på «Har du benyttet noen av følgende tiltak fra det offentlige, siden 12. mars 2020 (da restriksjonene kom)?». N=805-829

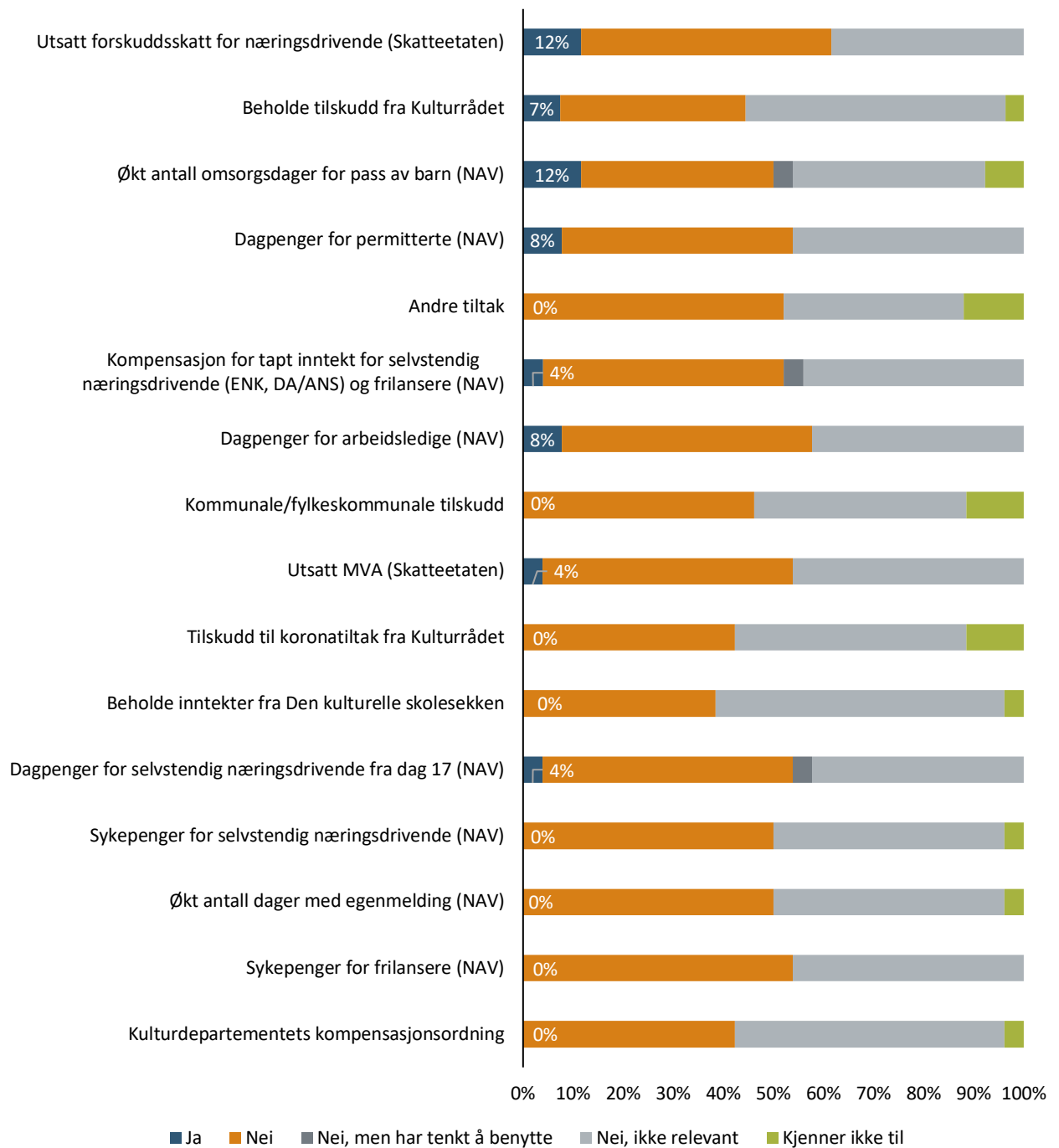
Figur H-3 Individene innen «Scenekunst» sitt svar på «Har du benyttet noen av følgende tiltak fra det offentlige, siden 12. mars 2020 (da restriksjonene kom)?». N=482-511

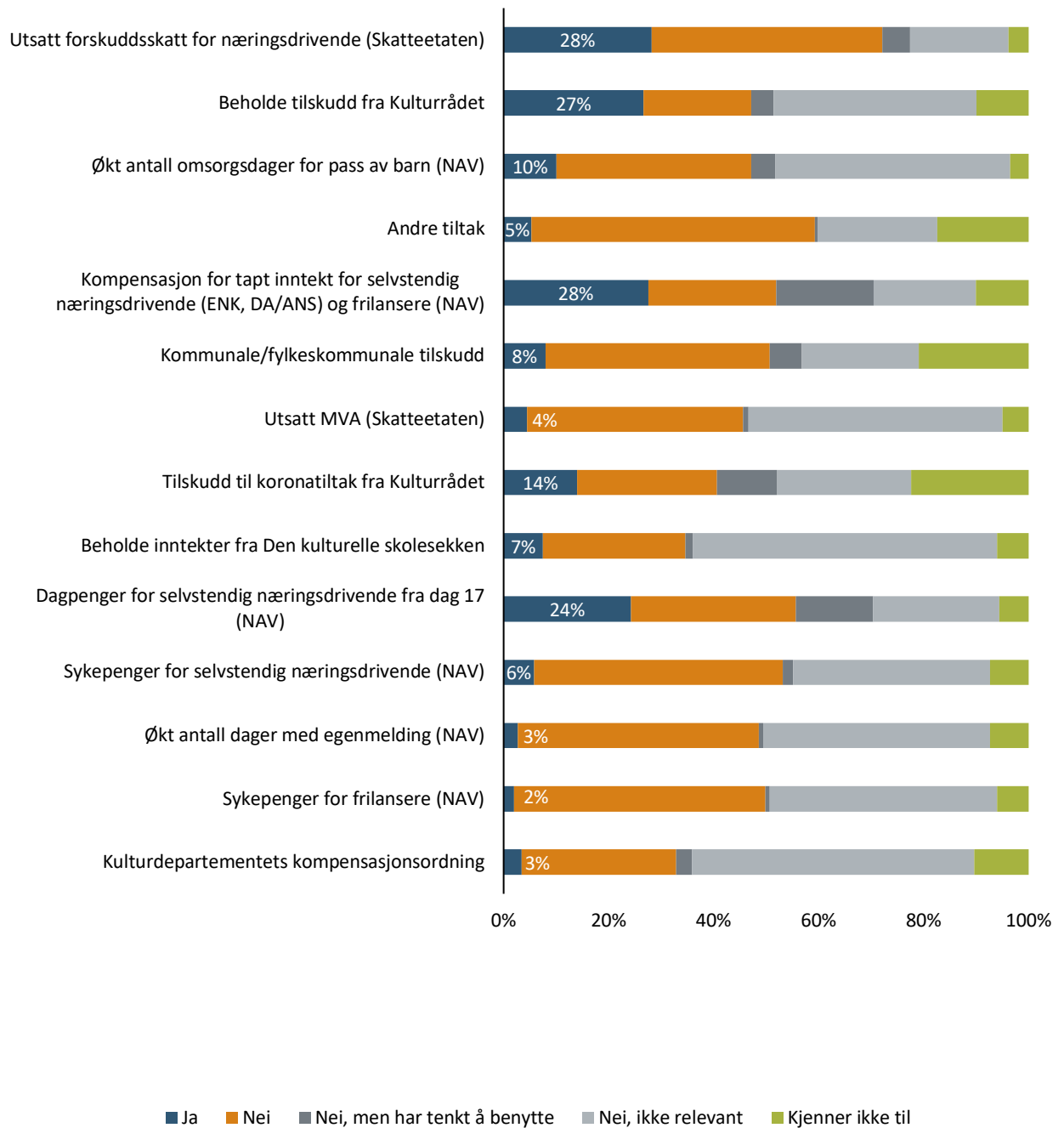
Figur H-4 Individene innen «Litteratur» sitt svar på «Har du benyttet noen av følgende tiltak fra det offentlige, siden 12. mars 2020 (da restriksjonene kom)?». N=400-429

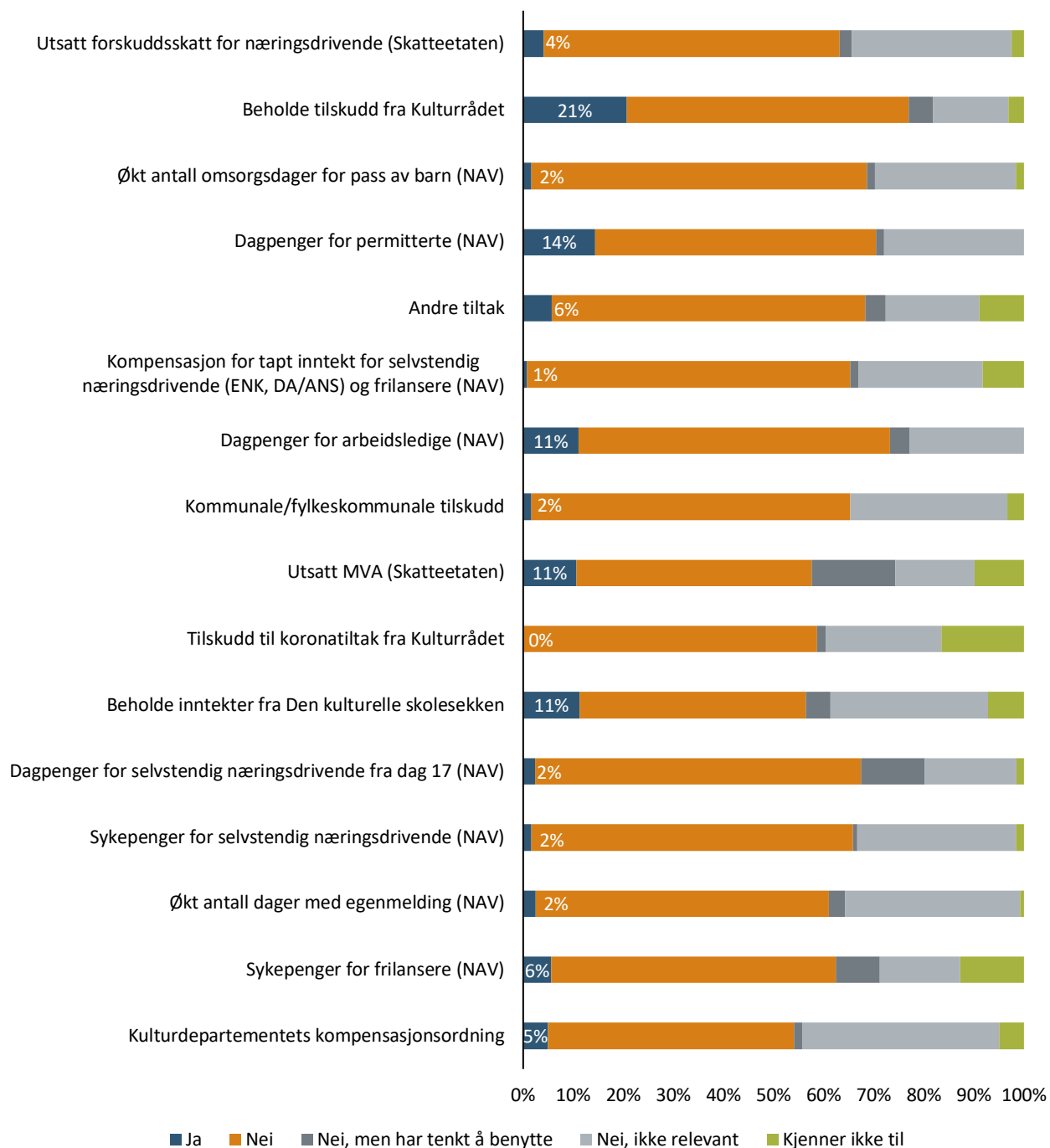
Figur H-5 Individene innen «Museum og kulturarv» sitt svar på «Har du benyttet noen av følgende tiltak fra det offentlige, siden 12. mars 2020 (da restriksjonene kom)?». N=25-27

Figur H-6 Individene «Musikk» sitt svar på «Har du benyttet noen av følgende tiltak fra det offentlige, siden 12. mars 2020 (da restriksjonene kom)?». N=763⁵⁷

Figur H-7 Individenes som har oppgitt «Annet» sitt svar på «Har du benyttet noen av følgende tiltak fra det offentlige, siden 12. mars 2020 (da restriksjonene kom)?». N=120-132⁵⁸

⁵⁷ Spørsmål om dagpenger for arbeidsledige og permitterte ble ikke stilt i MIR-undersøkelsen til musikkbransjen.

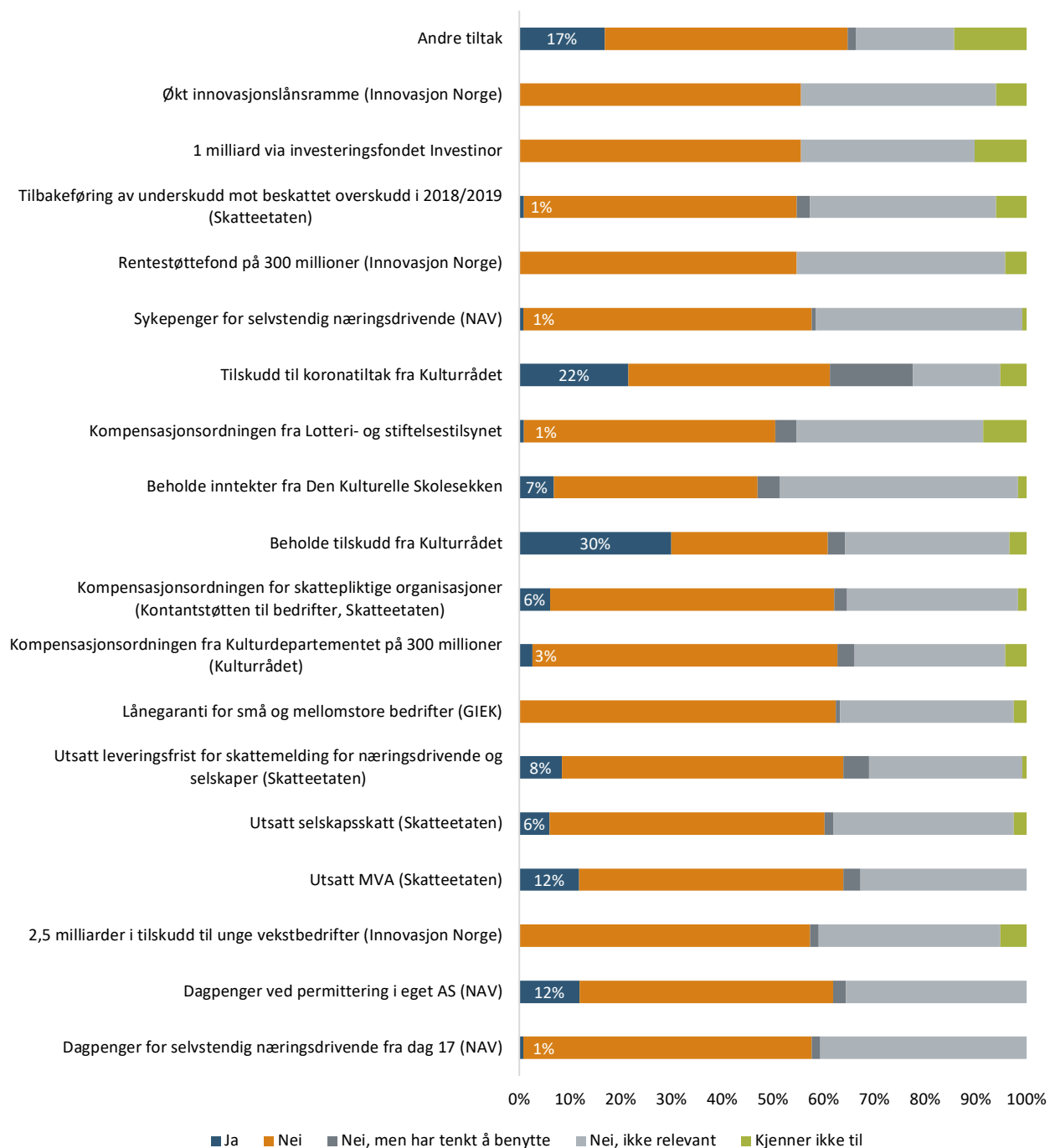
⁵⁸ Individene som har oppgitt «annet» jobber i hovedsak innenfor det audiovisuelle feltet (film og tv) eller tverrfaglig.

Vedlegg I. Bedrifter/organisasjoners bruk av offentlige tiltak

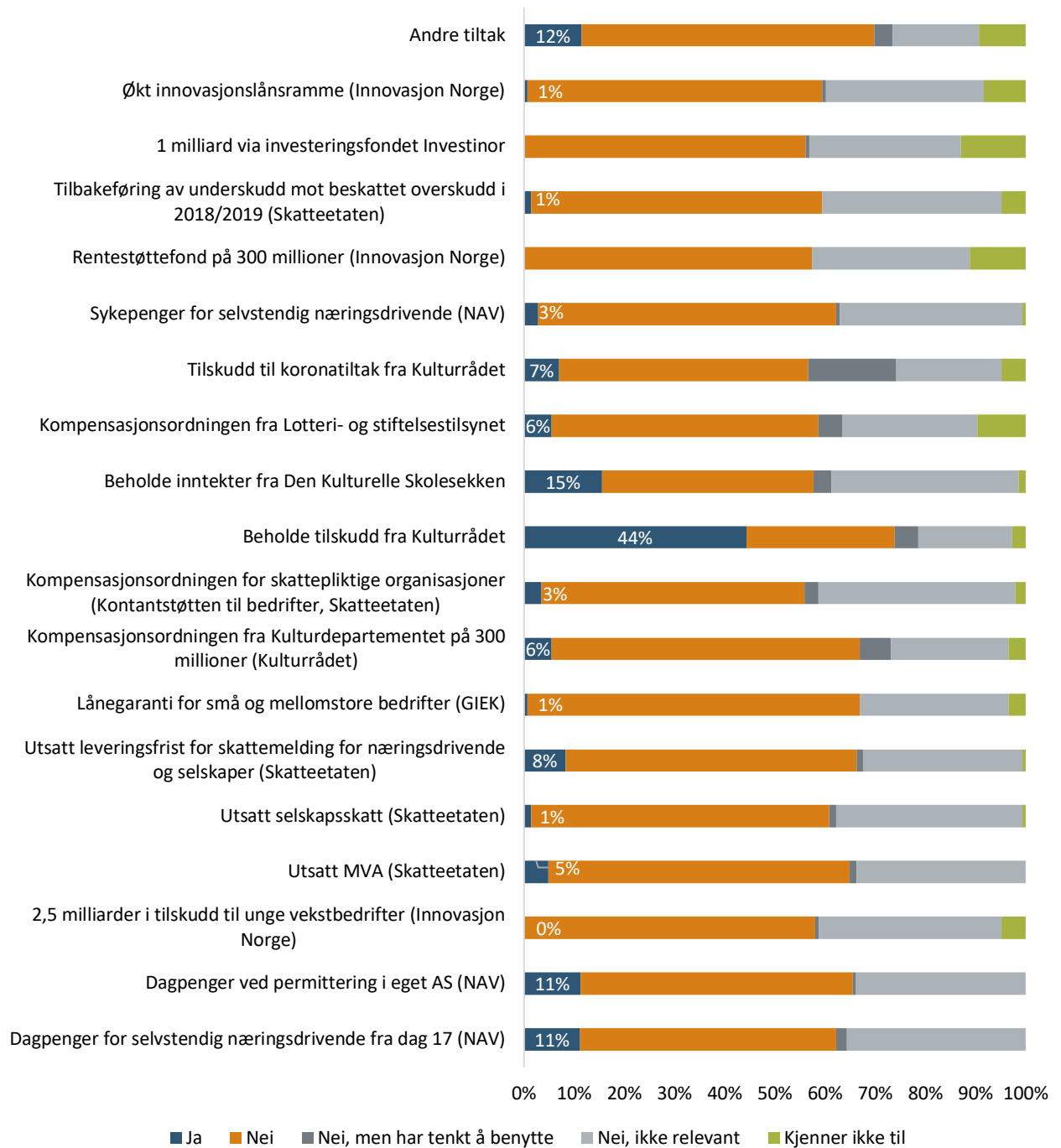
Tabell I.1 Bedriftene/organisasjonenes svar på «Har din organisasjon benyttet noen av følgende tiltak fra det offentlige, siden 12. mars 2020 (da restriksjonene kom)?»

	Ja	Nei	Nei, men har tenkt å benytte	Nei, ikke relevant	Kjenner ikke til	N
Dagpenger for selvstendig næringsdrivende fra dag 17 (NAV)	6 %	60 %	3 %	29 %	1 %	699
Dagpenger ved permittering i eget AS (NAV)	18 %	53 %	2 %	25 %	1 %	731
2,5 milliarder i tilskudd til unge vekstbedrifter (Innovasjon Norge)	0 %	60 %	2 %	26 %	12 %	724
Utsatt MVA (Skatteetaten)	15 %	58 %	4 %	20 %	3 %	757
Utsatt selskapsskatt (Skatteetaten)	7 %	61 %	3 %	25 %	4 %	745
Utsatt leveringsfrist for skattemelding for næringsdrivende og selskaper (Skatteetaten)	11 %	61 %	4 %	21 %	4 %	771
Lånegaranti for små og mellomstore bedrifter (GIEK)	2 %	68 %	2 %	23 %	5 %	737
Kompensasjonsordningen fra Kulturdepartementet på 300 millioner (Kulturrådet)	7 %	62 %	9 %	17 %	6 %	800
Kompensasjonsordningen for skattepliktige organisasjoner (Kontantstøtten til bedrifter, Skatteetaten)	9 %	57 %	5 %	24 %	5 %	761
Beholde tilskudd fra Kulturrådet	37 %	33 %	6 %	17 %	6 %	804
Beholde inntekter fra Den Kulturelle Skolesekken	11 %	51 %	4 %	31 %	5 %	665
Kompensasjonsordningen fra Lotteri- og stiftelsestilsynet	7 %	54 %	6 %	21 %	12 %	757
Tilskudd til koronatiltak fra Kulturrådet	11 %	52 %	17 %	13 %	8 %	828
Sykepenger for selvstendig næringsdrivende (NAV)	3 %	66 %	0 %	29 %	2 %	693
Rentestøttefond på 300 millioner (Innovasjon Norge)	0 %	61 %	1 %	24 %	14 %	733
Tilbakeføring av underskudd mot beskattet overskudd i 2018/2019 (Skatteetaten)	2 %	60 %	4 %	25 %	9 %	741
1 milliard via investeringsfondet Investinor	0 %	60 %	1 %	22 %	17 %	756
Økt innovasjonslånsramme (Innovasjon Norge)	1 %	63 %	1 %	24 %	11 %	738
Andre tiltak	11 %	58 %	3 %	17 %	12 %	519

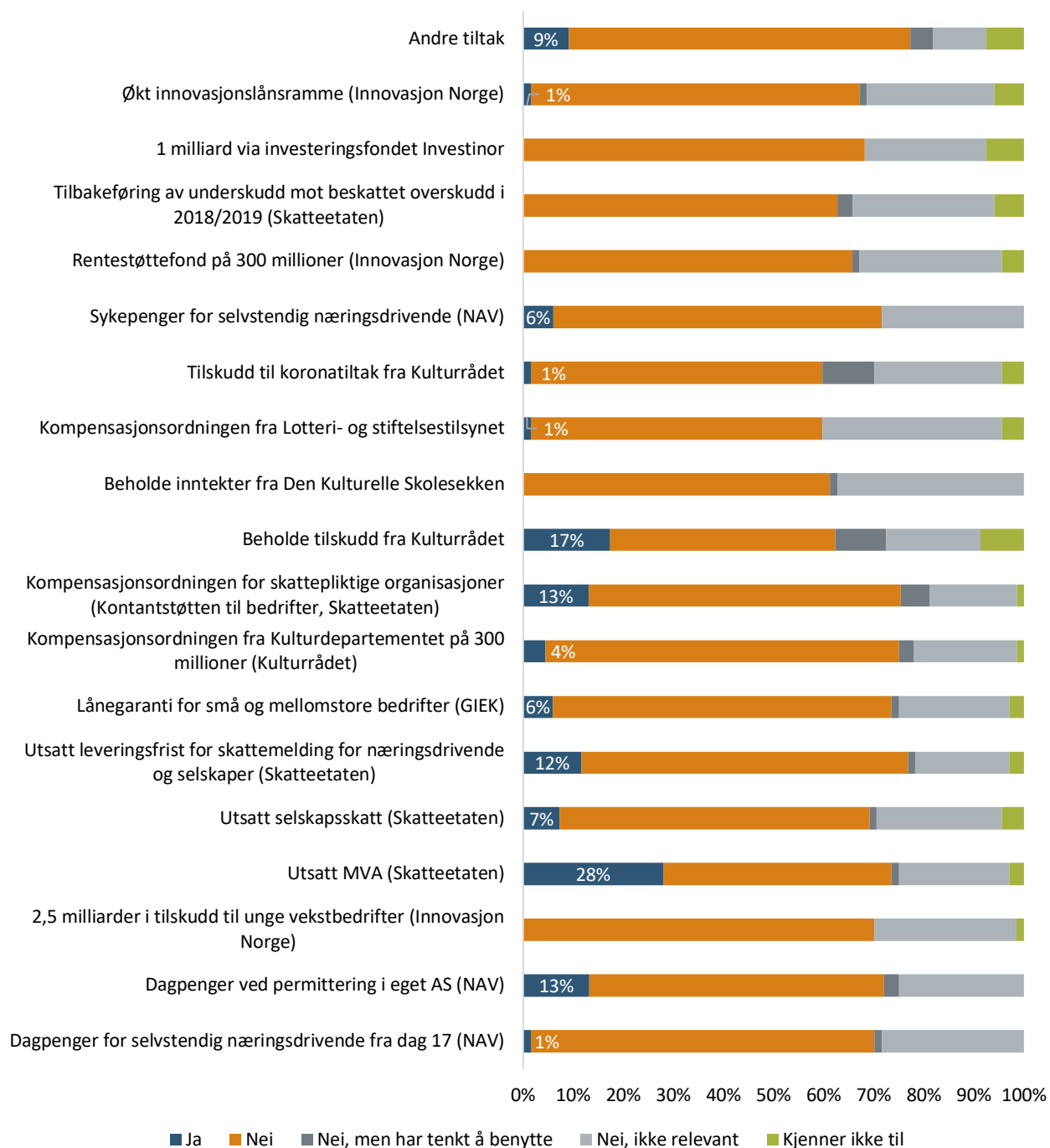
Figur I-1 Bedrifter/organisasjoner med hovedvirksomhet innen «Visuell kunst» sitt svar på «Har du benyttet noen av følgende tiltak fra det offentlige, siden 12. mars 2020 (da restriksjonene kom)?». N=116-120

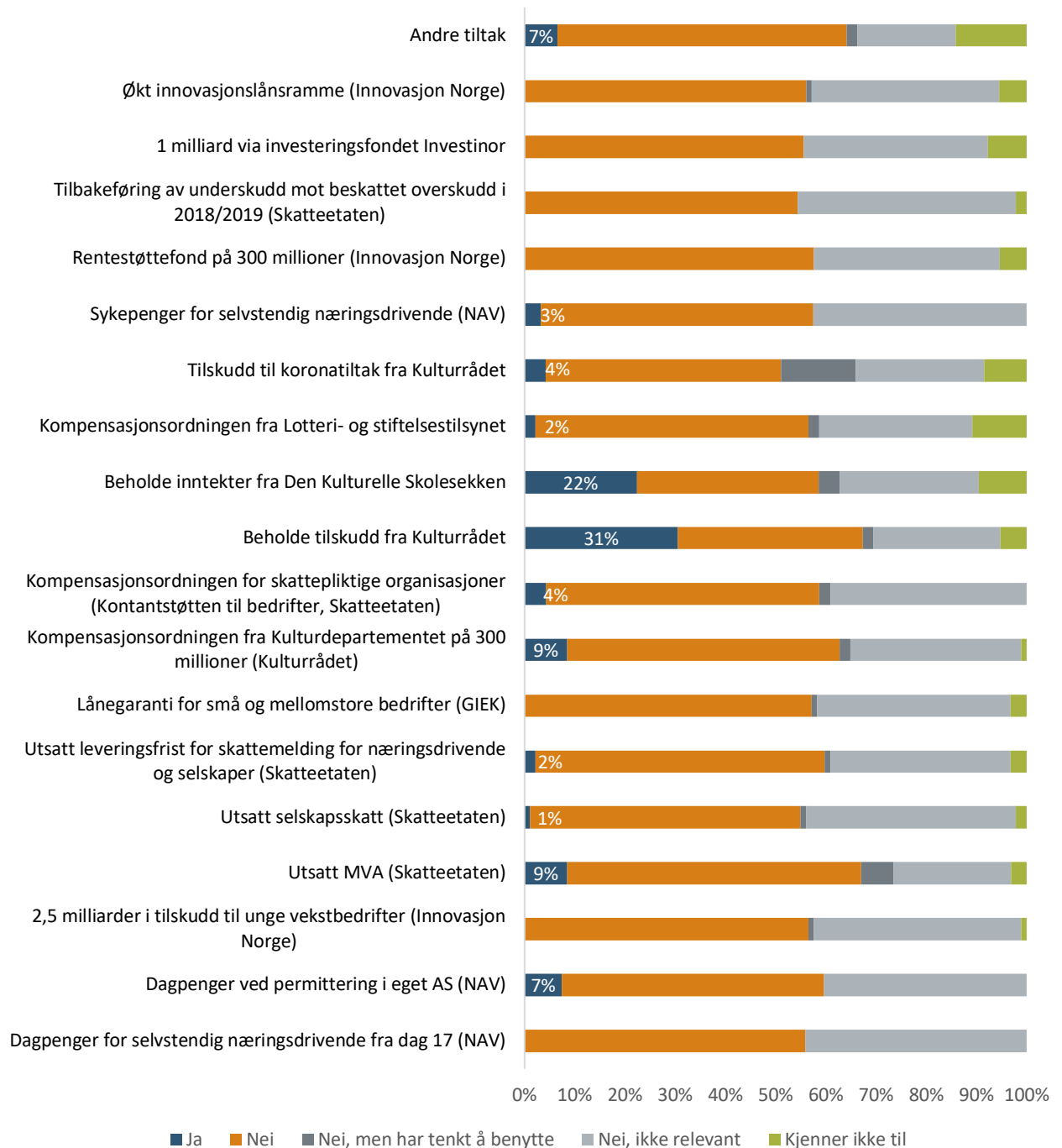
Figur I-2 Bedrifter/organisasjoner med hovedvirksomhet innen «Scenekunst» sitt svar på «Har du benyttet noen av følgende tiltak fra det offentlige, siden 12. mars 2020 (da restriksjonene kom)?». N=139 - 149

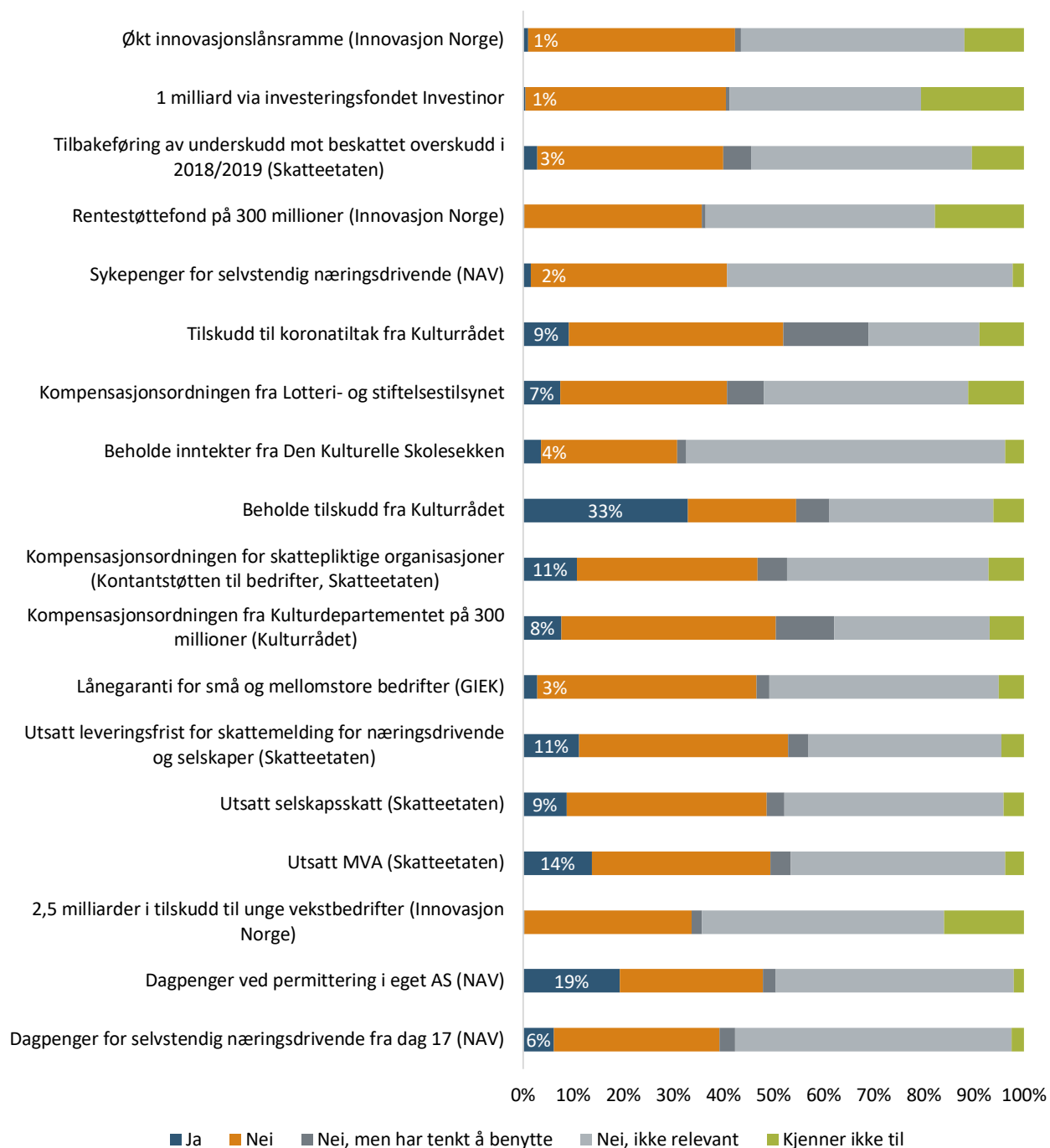
Figur I-3 Bedrifter/organisasjoner med hovedvirksomhet innen «Litteratur» sitt svar på «Har du benyttet noen av følgende tiltak fra det offentlige, siden 12. mars 2020 (da restriksjonene kom)?». N= 66 - 69

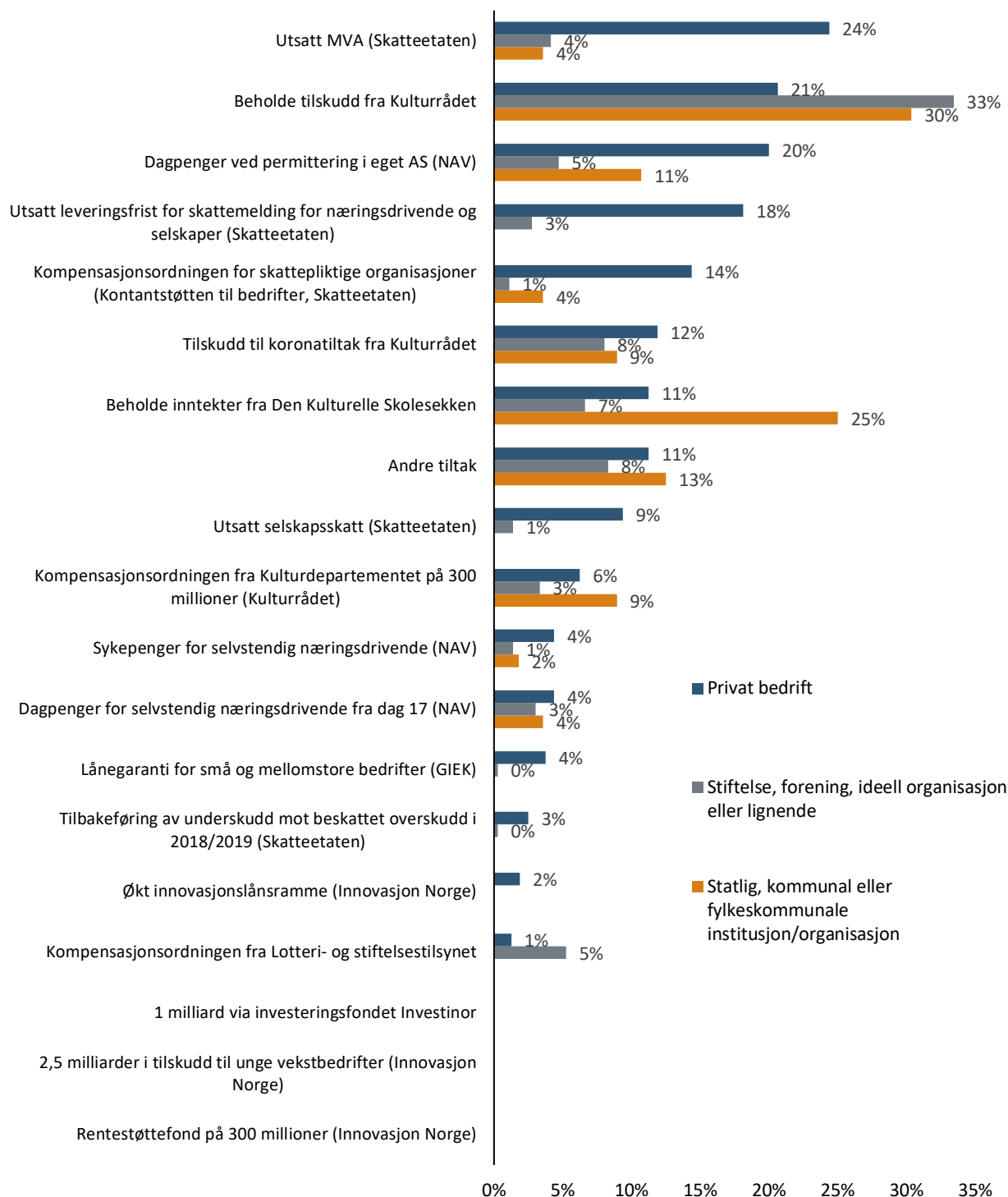
Figur I-4 Bedrifter/organisasjoner med hovedvirksomhet innen «Museum og kulturarv» sitt svar på «Har du benyttet noen av følgende tiltak fra det offentlige, siden 12. mars 2020 (da restriksjonene kom)?». N= 7 - 12

Figur I-5 Bedrifter/organisasjoner med hovedvirksomhet innen «Musikk» sitt svar på «Har du benyttet noen av følgende tiltak fra det offentlige, siden 12. mars 2020 (da restriksjonene kom)?». N=393

Figur I-6 Andel virksomheter med ulik eierskapsform som har benyttet tiltak fra det offentlige, siden 12. mars 2020 (da restriksjonene kom).

Menon Economics analyserer økonomiske problemstillinger og gir råd til bedrifter, organisasjoner og myndigheter. Vi er et medarbeiderei konsultentselskap som opererer i grenseflatene mellom økonomi, politikk og marked. Menon kombinerer samfunns- og bedriftsøkonomisk kompetanse innenfor fagfelt som samfunnsøkonomisk lønnsomhet, verdsetting, nærings- og konkurranseøkonomi, strategi, finans og organisasjonsdesign. Vi benytter forskningsbaserte metoder i våre analyser og jobber tett med ledende akademiske miljøer innenfor de fleste fagfelt. Alle offentlige rapporter fra Menon er tilgjengelige på vår hjemmeside www.menon.no.

+47 909 90 102 | post@menon.no | Sørkedalsveien 10 B, 0369 Oslo | menon.no